

Sijoittajatiedote

Käytössä 16.4.2024 alkaen.

Tämä asiakirja sisältää tietoja, joita asiakkaalle on annettava Osuuspankkia velvoittavan sijoituspalveluita koskevan sääntelyn sekä viranomaismääräysten ja ohjeiden mukaan. Tarkemmat palvelu- tai tuotekohtaiset tiedot ilmoitetaan niitä koskevissa ehdoissa tai sopimuksessa. Tiedotteen tiedot annetaan Suomen lainsäädännön mukaisina ja sopimukseen sovelletaan Suomen lakia. Mikäli tämän asiakirjan ja palvelu- tai tuotekohtaisten ehtojen tai sopimuksen välillä on ristiriita, sopimus tai ehdot määräävät.

Muutokset ja päivitykset tähän asiakirjaan julkaistaan OP Ryhmän internetsivuilla osoitteessa op.fi.

1 Tiedot palveluntarjoajasta

1.1 Perustiedot Osuuspankista

OP Ryhmään kuuluvilla jäsenluottolaitoksilla (jäljempänä kukin "Osuuspankki") on luottolaitostoiminnasta annetun lain mukainen toimilupa. Toimilupa kattaa myös sijoitus- ja oheispalvelujen tarjoamisen.

Osuuspankki toimii myös OP Henkivakuutus Oy:n (jäljempänä "OP Henkivakuutus") vakuutusasiamiehenä ja on merkitty vakuutusedustajarekisteriin, jonka tiedot voi tarkastaa Finanssivalvonnan verkkosivujen kautta. Vakuutusasiamiestoiminnassa Osuuspankki tarjoaa vakuutuksia vakuutusyhtiön nimissä ja lukuun. Osuuspankki ja OP Henkivakuutus kuuluvat samaan OP Ryhmään.

1.2 Valvova viranomainen

Osuuspankin toimintaa valvoo valtuuksiensa puitteissa:

Finanssivalvonta
Snellmaninkatu 6, 00101 Helsinki
puhelinnumero 09 183 51
www.finanssivalvonta.fi

Osuuspankin toimintaa valvoo ja toimilupaviranomaisena toimii:

Euroopan keskuspankki
Sonnemannstrasse 20, 60314 Frankfurt am Main, Saksa

1.3 Yhteystiedot

Lähimmän konttorin yhteystiedot osoitteesta op.fi.

1.4 Asiointikielet

Asiakaspalvelu ja asiakirjat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Lisäksi asioinnissa voi käyttää englantia tietyn rajoituksen, esimerkiksi kaikki digitaaliset palvelut tai palveluihin liittyvät asiakirjat eivät välttämättä ole saatavilla englanniksi.

1.5 Yhteydenpito

Asiakas voi antaa rahoitusvälineitä koskevan toimeksiannon suullisesti, kirjallisesti, OP:n digitaalisten palveluiden kautta tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovittavalla tavalla. Pankki kirjaa suullisen toimeksiannon sisällön.

Osuuspankilla on oikeus lähettää palveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse, OP:n digitaalisten palveluiden kautta, sähköpostitse tai muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Asiakas hyväksyy, että OP:n digitaalisten palveluiden tai muun sähköisen viestintävälineen, jos sellaista on sovittu käytettäväksi, käyttämiseen viestintävälineenä liittyy erityisiä riskejä muun muassa sen vuoksi, että viesti ei mahdollisesti saavu perille, viesti saattaa joutua ulkopuolisen tietoon tai ulkopuolinen saattaa muunnella viestin sisältöä. Osuuspankilla on oikeus luottaa OP:n digitaalisten palveluiden tai muun sähköisen viestintävälineen kautta saamansa toimeksiannon aitouteen ja oikeellisuuteen.

1.6 Asiakkaan luokittelu

Osuuspankki luokittelee asiakkaansa joko ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Asiakkaalla on oikeus pyytää kirjallisesti asiakasluokittelun muuttamista. Jos asiakas on ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli, ei asiakas kuulu jäljempänä mainitun sijoittajien korvausrahaston piiriin. Myöskään kaikki palveluntarjoajan noudattamat tiedonanto- ja selonottovelvollisuutta koskevat menettelytavat eivät tällöin tule sovellettavaksi.

Asiakasluokittelu vaikuttaa siihen, kuinka laaja Osuuspankin tiedonanto- ja selonottovelvollisuus on suhteessa asiakkaalle tarjottavaan sijoituspalveluun tai rahoitusvälineeseen.

2 Osuuspankin tarjoamia sijoituspalveluita koskevat tiedot

Osuuspankki tarjoaa asiakkailleen asiakkaan antamien toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä rahoitusvälineitä koskevaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitopalveluita. Sijoituspalveluiden ohella Osuuspankki voi tarjota myös sijoituspalveluiden oheispalveluita.

Kun Osuuspankki tarjoaa asiakkaalle ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa tai omaisuudenhoitopalvelua, pyytää se asiakkaalta tietoja asiakkaan taloudellisesta asemasta, mukaan lukien tappionsietokyvystä, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä, sijoitustavoitteista, mukaan lukien riskirajasta sekä asiakkaan mahdollisista kestävyysmieltymyksistä kulloinkin soveltuvan sääntelyn sekä viranomaisten tarkempien määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Tietojen pyytäminen on tarpeellista soveltuvuusarvioinnin tekemiseksi asiakkaasta, sillä vasta asiakkaalta saamansa selvityksen perusteella Osuuspankki voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palveluja.

Sijoitusneuvonnan kohteena olevat rahoitusvälineiden lajit on kuvattu Liitteessä 3, jossa on kuvattu rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä.

Osuuspankin tarjoama sijoitusneuvonta on luonteeltaan ei-riippumatonta, koska sijoitusneuvonnan kohteena on pääasiallisesti Osuuspankin tai Osuuspankkiin läheisessä suhteissa olevien yhtiöiden liikkeeseen laskemia rahoitusvälineitä (ml. tuotto-osuus) kuten OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimia rahastoja ja OP Yrityspankki Oy:n liikkeeseen laskemia strukturoituja tuotteita. OP Private -asiakkaiden sijoitusneuvonnan piirissä on myös joidenkin ulkomaisten rahastoyhtiöiden hallinnoimia rahastoja. Sijoitusneuvonta kattaa myös henkilökohtaisten suositusten antamisen koskien Osuuspankin tarjoamia OP Henkivakuutuksen vakuutus tuotteita.

Osuuspankki pyrkii siihen, että sijoitusneuvonnan tuotevalikoimassa on riittävä määrä tuotteita, jotka huomioivat ympäristöön, yhteiskuntaan ja työntekijöihin liittyviä asioita, ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyviä asioita eli kestävyystekijöitä, ja jotka vastaavat siten asiakkaan mahdollisesti määrittämiä kestävyysmieltymyksiä. Osuuspankin sijoitusneuvonnan tuotevalikoimassa on tuotteita, joissa a) tietty osuus kohdistuu sijoituskohteisiin, jotka on määritelty EU:n taksonomialuokittelun mukaisesti ympäristön kannalta kestäviksi, b) tietty osuus kohdistuu sijoituskohteisiin, jotka ovat EU:n tiedonantoasetuksen mukaisesti kestäviä ja/tai c) jotka huomioivat pääasiallisia haitallisia kestävyysvaikutuksia.

Yksilöllisessä sijoitusvakuutuksessa ja Yksilöllisessä sijoitussopimuksessa käytettävissä olevista sijoituskohteista saat lisätietoa olemalla yhteydessä osuuspankkiisi. Lisätietoa sijoitusvakuutuksissa käytettävissä olevista sijoituskohteista saat osoitteesta

<https://www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/vakuutussaastaminen>

Niiden sijoituskohteiden, jotka edistävät ympäristöön tai yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia taikka sijoituskohteiden, joiden tavoitteena on kestävien sijoitusten tekeminen (EU 2019/2088 artiklat 8 ja 9), määräaikaiskatsaukset löytyvät OP-Rahastoyhtiön vuosikertomuksesta ja muiden rahastoyhtiöiden osalta niiden verkkosivuilta.

Kestävyysriskien huomioinnista sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa on kuvattu tarkemmin Liitteessä 4.

3 Osuuspankin sijoitus- ja oheispalveluissa noudatettava eturistiriitapolitiikka

Osuuspankki noudattaa sijoitus- ja oheispalveluissa eturistiriitapolitiikkaa, joka on kuvattu Liitteessä 1.

4 Toimeksiantojen toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet

Osuuspankki noudattaa toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita (best execution), jotka on kuvattu Liitteessä 2.

5 Tiedot asiakasvarojen säilyttämisestä

5.1 Rahavarat

Asiakkaan rahavarojen säilyttämisestä tehdään aina asiakkaan ja Osuuspankin välillä talletusta koskeva sopimus.

5.2 Rahasto-osuudet

OP-Rahastoyhtiö Oy:n rahasto-osuudet säilytetään OP-Rahastoyhtiö Oy:n ylläpitämässä rahasto-osuusrekisterissä. Rahastoissa oleva varallisuus pidetään erillään rahastoyhtiön varallisuudesta. Rahastojen varallisuutta ei voida käyttää rahastoyhtiön vastuiden kattamiseen. OP Säilytys Oy toimii OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien kotimaisten rahastojen säilytysyhteisönä. Rahaston säilytysyhteisö ilmenee rahaston säännöistä ja avaintietoesitteestä. Kunkin rahaston varat säilytetään erillään muiden rahastojen, rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista.

Ulkomaisten rahasto-osuuksien säilytys poikkeaa kotimaisista rahasto-osuuksista. OP-Rahastoyhtiö Oy:n jakelemien ulkomaisten yhteistyökumppanien sijoitusrahastoissa asiakkaiden merkitsemät rahasto-osuudet säilytetään ulkomaisessa rahastoyhtiössä asiakkaiden lukuun OP Säilytys Oy:n nimissä. OP Säilytys Oy pitää asiakaskohtaisia arvopaperitilejä rahasto-osuuksien omistajista. Muiden kuin OP-Rahastoyhtiö Oy:n kautta ostettujen ulkomaisten rahastojen osalta tulee erikseen selvittää, mikä Suomessa toimiva pankki tai sijoituspalveluyritys hallinnoi asiakkaan rahasto-osuuksia ulkomailla. Ulkomaisiin sijoitusrahasto-osuuksiin voi liittyä poliittisia, taloudellisia, juridisia, verotuksellisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattavaksi.

5.3 Muut rahoitusvälineet

Rahoitusvälineiden säilyttämisestä sovitaan erillisessä sopimuksessa arvopapereiden säilyttämisestä.

Pankki voi säilyttää rahoitusvälineitä kolmannen osapuolen hallussa, jolloin asiakkaan rahoitusvälineet on erotettu Osuuspankin ja säilyttäjän rahoitusvälineistä. Pankin vastuu on määritelty arvopapereiden säilyttämistä koskevissa ehdoissa.

Asiakkaan rahoitusvälineitä voidaan säilyttää yhteistilillä, jolloin samalla tilillä on usean asiakkaan arvopapereita ja/tai etenkin joidenkin ulkomaisten arvopapereiden osalta myös OP Säilytys Oy:n tai sen valitseman alisäilyttäjän arvopapereita. Kun arvopapereita säilytetään yhteistilillä, asiakkaan oikeus tilillä olevaan omaisuuteen voi olla kappalemääräinen osuus oikeus yhteistilillä säilytettäviin, samaan lajiin tai luokkaan kuuluviin arvopapereihin tai oikeuksiin tai muu usein ulkomaiseen lainsäädäntöön perustuva yhteisomistusoikeus. Tällä voi olla vaikutusta mm. yhtiötapahtumien jako-osuuksia määriteltäessä sekä varojen erotteluun mahdollisessa konkurssitilanteessa tai muussa vastaavassa maksukyvyttömyystilanteessa sekä esim. kaupanselvityksen yhteydessä tapahtuneiden mahdollisten virhetilanteiden tai poikkeuksellisten markkinakäytäntöjen yhteydessä.

Ulkomaisia rahoitusvälineitä ei yleensä rekisteröidä asiakkaan nimiin, vaan ne rekisteröidään OP Säilytys Oyj:n tai alisäilyttäjän asiakasvaratilille. Tällöin mahdollisessa konkurssitilanteessa tai muussa vastaavassa maksukyvyttömyystilanteessa asiakkaan arvopaperit eivät välttämättä ole eroteltavissa OP Säilytys Oy:n tai sen valitseman alisäilyttäjän varoista.

Asiakkaan ulkomaisia arvopapereita säilytetään Osuuspankin valitsemalla koti- tai yleensä ulkomaisen alisäilyttäjän hallussa tileillä, joihin sovelletaan paikallista lainsäädäntöä. Kyseisiin arvopapereihin liittyvät asiakkaan oikeudet voivat siksi olla erilaiset kuin kotimaisiin arvopapereihin liittyvät oikeudet mm. kaupanselvityksen, tilikirjausten ja sijoittajansuojan ja muun lainsäädännön osalta. Pankki pitää asiakkaan ulkomaisista arvopapereista asiakaskohtaisia arvopaperitilejä. Arvopaperitileillä tarkoitetaan pankin ylläpitämää alakirjanpitoa siitä, miten alisäilyttäjän hallussa olevien arvopaperien omistus jakautuu pankin asiakkaiden kesken.

Asiakkaan rahoitusvälineisiin ja rahavaroihin kohdistuvat vakuus- ja kuittausoikeudet on määritelty arvopapereiden säilyttämistä koskevan sopimuksen ehdoissa sekä mahdollisessa erillisessä rahavaroja koskevassa sopimuksessa. Ulkomaisten rahoitusvälineiden tai rahavarojen säilyttäjällä voi olla kyseisiin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin kohdistuva vakuus- tai kuittausoikeus. Vakuus- tai kuittausoikeus kohdistuu tällöin kaikkiin tilillä oleviin rahoitusvälineisiin tai rahavaroihin. Yhteistilillä säilytettävien rahoitusvälineiden osalta asiakkaan rahoitusvälineet voivat olla vakuus- tai kuittausoikeuden kohteena myös muiden kuin asiakkaan veloitteiden perusteella.

Asiakasvaroja säilyttävissä OP Ryhmän yhteisöissä on nimetty henkilö vastaamaan asiakasvarojen säilyttämiseen liittyvien veloitteiden noudattamisesta.

6 Rahoitusvälineet ja niihin liittyvät riskit

Rahoitusvälineiden ominaisuuksia ja niihin liittyviä riskejä on kuvattu Liitteessä 3. Liitteessä 4 on kuvattu tarkemmin kestävyysriskien huomiointi sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa.

7 Puheluiden, keskusteluiden ja sähköisen viestinnän tallentaminen

Osuuspankki on toimeksiantojen dokumentoimiseksi velvollinen tallentamaan asiakkaan kanssa käytävät puhelut ja pitämään kirjaa muista keskusteluista sekä tallentamaan sähköisen viestinnän. Tallenteita käytetään toimeksiantojen todentamiseen, mahdollisten väärinkäytösten havaitsemiseen, asiakaspalvelun kehittämiseen, riskienhallintaan ja mahdollisten riitatilanteiden selvittämiseen. Tallenteet tulee luovuttaa toimivaltaisille viranomaisille niiden pyynnöstä ja Osuuspankki säilyttää tallenteet vähintään viiden vuoden ajan. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

8 Tiedot sijoittajien korvausrahastosta ja talletussuojajärjestelmästä

Sijoittajien korvausrahasto turvaa ei-ammattimaisten sijoittajien riidattomien ja erääntyneiden saamisen suorituksen silloin, kun sijoituspalveluyritys tai luottolaitos ei pysty muun kuin tilapäisen maksukyvyttömyyden vuoksi maksamaan sijoittajien saamia tietyn määräajan kuluessa. Sijoittajille maksetaan 90 prosenttia hänen saamisestaan, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Rahasto ei korvaa osakekurssin laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita, joten asiakas vastaa omien sijoituspäätöksensä seurauksista. Sijoittajien korvausrahaston suoja ei myöskään kata sijoitusrahastotoimintaa.

Tallettajien saamiset maksetaan pankin maksukyvyttömyystilanteessa enintään 100 000 euroon asti talletussuojarahaston varoista. Tallettajan saamiset maksetaan kuitenkin pankin maksukyvyttömyystilanteessa yllä mainitun rajoituksen 20 000 euroon asti sijoittajien korvausrahaston varoista, mikäli ne ovat:

- tilillä, jota voidaan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen sijoittajan kanssa tekemän sopimuksen nojalla käyttää ainoastaan sijoituspalveluun tai säilytys- tai hoitopalveluun; tai
- pankin tai sijoituspalveluyrityksen nimissä olevalla laissa tarkoitettulla asiakasvaratilillä.

Tilillä olevat ja tilille vielä kirjautumattomat saamiset ovat joko talletussuojarahaston tai korvausrahaston suojan piirissä. Samoilla varoilla ei ole kaksinkertaista suojaa.

OP Ryhmän sijoitus- ja oheispalveluissa noudatettava eturistiriitapolitiikka

Käytössä 16.4.2024 alkaen.

OP Ryhmässä on vahvistettu periaatteet, joita OP Ryhmään kuuluvat sijoitus- tai oheispalveluita tarjoavat tai sijoitustuotteita kehittävät luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset noudattavat toiminnassaan eturistiriitatilanteiden tunnistamiseksi, välttämiseksi ja hallitsemiseksi. Eturistiriitatilanne on kyseessä esimerkiksi silloin, kun sijoitus- tai oheispalvelun tarjoajalla, tuotteen kehittäjällä tai jakelijalla, OP Ryhmän henkilökunnalla tai toisella asiakkaalla tai asiakasryhmällä voi olla tarjottuun palveluun, sijoitustoiminnan harjoittamiseen tai sijoitustuotteeseen tai niiden yhdistelmään, mukaan lukien asiakkaan kestävyysmieltymykset, liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu tai intressi.

Eturistiriitatilanteiden identifiointi

OP Ryhmä on laaja finanssiryhmä, joka tarjoaa asiakkaille pankki-, sijoitus- ja vakuutuspalveluja ja johon kuuluvat luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset toimivat pääomamarkkinoilla useassa eri roolissa. Luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset voivat esimerkiksi käydä omaan tai asiakkaidensa lukuun arvopaperikauppaa, laskea omissa nimissään liikkeeseen rahoitusvälineitä ja myöntää asiakkaille sijoituspalveluun liittyviä luottoja ja muuta rahoitusta. Eri toimintojen samanaikainen harjoittaminen voi aiheuttaa sen, että asiakkaan etu ei ole aina yhtenevä sijoituspalveluja tarjoavan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen, sen henkilökunnan tai sen muiden asiakkaiden omien etujen kanssa.

Eturistiriitatilanne voi olla esimerkiksi kyseessä, jos:

- a) OP Ryhmän johto- tai toimihenkilö tai johonkin OP Ryhmän yhteisöön määräysvallan kautta suoraan tai välillisesti sidoksissa oleva henkilö voi saada aiheetonta taloudellista etua tai välttää taloudellisen tappion asiakkaan kustannuksella;
- b) OP Ryhmän yhteisöllä, toiminnolla tai edellä kohdassa a) mainitulla henkilöllä on asiakkaalle tarjotun palvelun tai asiakkaan lukuun toteutetun liiketoimen tulokseen liittyvä, asiakkaan edusta poikkeava etu;
- c) OP Ryhmän yhteisöllä, toiminnolla tai edellä kohdassa a) mainitulla henkilöllä on taloudellinen tai muu intressi suosia jonkin asiakkaan etujen sijaan toisen asiakkaan tai asiakasryhmän etuja;
- d) OP Ryhmän yhteisö tai edellä kohdassa a) mainittu henkilö harjoittaa samaa liiketoimintaa kuin asiakas;
- e) OP Ryhmän yhteisö tai edellä kohdassa a) mainittu henkilö saa muulta kuin asiakkaalta tarjottuun palveluun liittyvän rahallisen tai ei-rahallisen kannustimen, joka ei ole kyseisestä palvelusta tavallisesti perittävä palkkio tai maksu;
- f) sama henkilö on päättävässä asemassa ryhmän eri yhteisöissä, joiden välillä on muodollinen eturistiriita;
- g) ryhmän yhteisön hallintohenkilöiden, johdon tai henkilöstön saamat henkilökohtaiset etuudet tai henkilökohtaiset suhteet voivat vaikuttaa liiketoimintapäätöksiin tai muihin ratkaisuihin; tai
- h) OP Ryhmän yhteisön ja sen johtoon, henkilöstöön tai hallintoon kuuluvan henkilön intressien välillä on ristiriitaa.

Eturistiriitatilanteiden välttäminen ja hallinta

OP Ryhmä on toteuttanut kaikki asianmukaiset toimenpiteet sen tarjoamien palvelujen, ml. sijoituspalvelujen tai oheispalvelujen tai niiden yhdistelmien tarjoamiseen liittyvien, asiakkaan etua mahdollisesti vahingoittavien eturistiriitojen määrittämiseksi, mukaan lukien asiakkaan kestävyysmieltymykset, sekä tunnistettujen eturistiriitojen hallitsemiseksi ja ehkäisemiseksi. Näitä periaatteita noudattaessa voidaan varmistua siitä, että eri toiminnoissa voidaan harjoittaa eri sijoituspalvelujen tarjoamiseen liittyviä toimintoja samanaikaisesti. OP Ryhmän toiminnassa pyritään aina ensisijaisesti välttämään eturistiriitati-

lanteita. Jos eturistiriitatilanne ilmenee, noudatetaan OP Ryhmän eturistiriitaohjeiden mukaisia menettelytapoja.

Lähtökohtana on, että OP Ryhmä sijoitus- tai oheispalveluita tarjotessaan kohtelee asiakkaitaan tasapuolisesti ja toimii hyvän tavan mukaisesti suosimatta asiakasta toisen asiakkaan edun kustannuksella. OP Ryhmän yhteisön on aina, myös eturistiriitatilanteessa, toimittava asiakkaan etujen mukaisesti, tarjottava tuotteita ja palveluita riippumattomasti ja objektiivisesti sekä pidettävä asiakasta koskevat tiedot salassa.

Mahdollisten eturistiriitojen syntymistä ehkäistään ja eturistiriitatilanteita hallitaan muun muassa sisäisellä ohjeistuksella ja koulutuksella, käyttämällä erillisiä tietojärjestelmiä, rajoittamalla käyttövaltuuksia, erottamalla toimitiloja ja noudattamalla myös organisaation sisällä salassapitoa koskevia säännöksiä. Tämän lisäksi eturistiriitatilanteita on ehkäisty siten, että toiminnot, joiden välillä voi olla eturistiriita, on erotettu organisatorisesti toisistaan ja tietojen vaihtoa näiden toimintojen välillä on rajoitettu.

Eturistiriitatilanteiden ehkäisemiseksi ja valvomiseksi OP Ryhmän vaikuttavassa asemassa toimivia johto- sekä toimihenkilöitä koskee näiden omaa ja lähipiirin kaupankäyntiä sääntelevä henkilökohtaisia liiketoimia koskeva ohjeistus. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan, mistä liiketoiminnasta tai palvelusta on kyse. Lisäksi OP Ryhmän ohjeistus sisältää muun muassa menettelytavat siitä, miten toimitaan tilanteissa, joissa liikesuhteen hoitoon liittyy lahjojen tarjoamista tai vastaanottamista. OP Ryhmässä työskentelevien henkilöiden on myös saatava työnantajan hyväksyntä OP Ryhmän ulkopuolisten yhteisöjen hallintoon kuulumiselle. Palkitsemisjärjestelmät rakennetaan siten, etteivät ne kannusta johto- ja toimihenkilöitä toimimaan asiakkaan etujen vastaisesti.

Eturistiriitatilanteiden havaitseminen ja ilmoittaminen

Edellä tarkoitettujen menettelytapojen ja periaatteiden noudattamista valvotaan OP Ryhmässä säännöllisesti. Mikäli OP Ryhmän johto- tai toimihenkilö havaitsee mahdollisen eturistiriitatilanteen, kyseinen tilanne kirjataan ja raportoidaan yhteisön johdolle erillisen ohjeistuksen mukaisesti.

Mikäli yllä mainituilla toimintatavoilla ei pystytä kohtuullisen luotettavasti varmistamaan, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältetään, kyseisen OP Ryhmään kuuluvan yhteisön on annettava asiakkaalle tarkka kuvaus sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen aiheuttamista eturistiriidoista sekä riittävät tiedot tällaisen eturistiriitatilanteen luonteesta ja syistä sekä asiakkaaseen kohdistuvista riskeistä ja riskien lieventämiseksi toteutetuista toimenpiteistä. Kyseiset tiedot on annettava ennen liiketoimen suorittamista asiakkaan lukuun, jotta asiakas voi itsenäisesti harkita haluaako hän, että liiketoimi suoritetaan kerrotusta eturistiriitatilanteesta huolimatta. Tällöin on myös mahdollista, että kyseistä liiketoimintaa ei eturistiriitatilanteen välttämiseksi toteuteta. Ilmoitus asiakkaalle toimitetaan erillisellä lomakkeella.

OP Ryhmän eturistiriitatilanteiden hallitsemista koskevia periaatteita tarkistetaan vähintään vuosittain ja päivitetään tarvittaessa. Lisätietoja OP Ryhmän yhteisöjä koskevasta eturistiriitapolitiikasta tai asiakasta palvelevassa liiketoiminnossa noudatettavista eturistiriitatilanteita koskevista periaatteista antaa asiakasta palveleva yhteyshenkilö asiakkaan pyynnöstä.

Kannustimet OP Ryhmässä

OP Ryhmään kuuluva luottolaitos tai sijoituspalveluyritys voi sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä maksaa maksun tai palkkion kolmannelle osapuolelle tai saada maksun tai palkkion kolmannelta osapuolelta. OP Ryhmä käsittää tässä suhteessa kolmansiksi osapuoliksi toisiinsa nähden myös ryhmän eri jäsenet, kuten Osuuspankit ja OP Osuuskunnan eri tytäryhtiöt. Kyseiset maksut ja palkkiot ovat luonteeltaan kannustimia silloin, kun ne eivät ole palvelun tarjoamiseen liittyviä tavanomaisia maksuja, kuten kaupankäyntiin, säilytykseen tai selvitykseen liittyviä maksuja taikka muita lainsäädäntöön perustuvia maksuja.

Kannustimena pidettävien erien perusteena on maksun vastaanottajan asema asiakaspalvelun tuottamisessa ja lisäpalveluiden tai korkeatasoisempien palveluiden tarjoamisessa asiakkaalle. OP Ryhmässä

käytetään vain hyvän tavan mukaisia kannustimia, joiden tarkoituksena on asiakkaalle tarjottavan palvelun laadun parantaminen.

Esimerkiksi, OP-Rahastoyhtiö Oy:n välittämiä kansainvälisiä rahastoja tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia hallinnoiva yhtiö tai sen edustaja voi maksaa palkkion OP-Rahastoyhtiö Oy:lle rahastomerkinnän välittämisestä rahastoon. Palkkioiden suuruus voi perustua rahastomerkintöihin, lunastuksiin tai olemassa olevaan rahastokantaan.

OP-Rahastoyhtiö Oy voi maksaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimien ja kansainvälisten rahastojen merkintä- tai lunastuspaikkana toimivalle OP Ryhmän toimipaikalle tai yhtiölle palkkioita rahastomyynnin ja asiakkuuden hoidon perusteella. Palkkiot perustuvat rahastomerkinnöistä, lunastuksista tai hallinnoinnista perittäviin palkkioihin. Hallinnointiin perustuvat palkkiot ovat luonteeltaan jatkuvia kannustimia.

Emission järjestäjä ja/tai liikkeeseenlaskija voi maksaa OP Ryhmän toimipaikoille osakeantien ja joukko-velkakirjalainojen myynti- ja tai merkintäpaikkana toimimisesta palkkion. Palkkio voi olla merkintäkoh- tainen tai perustua välitettyyn kokonaismäärään.

OP Yrityspankki Oyj voi maksaa palkkion toimeksiannon välittämisestä pörssikaupankäynnin yhteydessä OP Ryhmän toimipaikoille tai muulle osapuolelle. Palkkio on tällöin osa asiakkaalta pörssikaupasta pe- rittävästä kuluista. Lisäksi OP Yrityspankki Oyj voi maksaa palkkion OP Ryhmän toimipaikoille osakkei- den liikkeeseenlaskuun ja strukturoitujen tuotteiden myyntiin ja liikkeeseenlaskuun liittyen.

OP Varainhoito Oy:n välittämiä kansainvälisiä rahastoja tai muita yhteissijoitusyritysten osuuksia hallin- noiva yhtiö tai sen edustaja voi maksaa palkkion OP Varainhoito Oy:lle rahastomerkinnän välittämisestä rahastoon. Palkkioiden suuruus voi perustua rahastomerkintöihin, lunastuksiin tai olemassa olevaan rahastokantaan.

OP-Henkivakuutus Oy voi maksaa asiamiehensä toimivalle OP Ryhmän toimipaikalle, kuten Osuus- pankille tai OP Varainhoito Oy:lle palkkiota vakuutusten tarjoamiseen liittyen.

Palkkioiden vastaanottajat, kuten Osuuspankit tai OP Varainhoito Oy, tuottavat ja kustantavat palkkioi- den avulla asiakkaille asiakkuuden hoitoon liittyviä asioita, lisäpalveluita ja korkeatasoisempia palveluita eri palvelukanavissa, muun muassa toimittaen ja hankkien raportointia, verkkopalveluita, konttori- ja puhelinpalveluita sekä muita asiakaspalveluita.

Täyden valtakirjan omaisuudenhoitoon liittyen yllä mainitun kaltaisia kannustimia ei käytetä.

OP Ryhmässä maksetut tai vastaanotetut maksut ja palkkiot ovat sääntelyn sallimia kannustimia. Asi- akkaalle ja potentiaaliselle asiakkaalle toimitetaan tiedot kannustimeksi luokiteltavan maksun, palkkion tai muun edun luonteesta ja määräytymisperusteista hyvissä ajoin ennen sijoitus- tai oheispalvelun tarjoamista. Kyseisten maksujen, palkkioiden ja muiden etujen tarkoituksena on parantaa asiakkaalle tarjottavan palvelun laatua mahdollistamalla esimerkiksi asiakkaalle tarjottavia lisäarvopalveluita tai parantamalla palvelun laatua osaamisen ja tuotetuntemukseen liittyvällä tuen avulla. Maksetut ja vas- taanotetut maksut ja palkkiot eivät ole asiakkaan edun vastaisia eivätkä vastoin OP Ryhmän velvoitteita toimia rehellisesti, tasapuolisesti ja ammattimaisesti asiakkaan etujen mukaisesti.

Lisätietoja tuote- ja palvelukohtaisista kannustimista ja niiden määräytymisperusteista on saatavilla kyseistä tuotetta tai palvelua koskevassa esitemateriaalissa. Tämän lisäksi OP Ryhmä raportoi asiak- kaalle hänen sijoituspalveluihinsa liittyvien maksettujen etujen, palkkioiden ja muiden maksujen mää- rän.

Osuuspankkien ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj:n toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet (Best Execution)

Käytössä 16.4.2024 alkaen.

1 Johdanto

Tässä asiakirjassa määritellään ne toimintaperiaatteet, joita Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj noudattavat vastaanottaessaan ja välittäessään ei-ammattimaisten ja ammattimaisten asiakkaiden rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja ja Osuuspankkien tarjoamaan omaisuudenhoitoon liittyviä toimeksiantoja saavuttaakseen asiakkaille parhaan mahdollisen tuloksen. Asiakkaiden luokittelu ammattimaisiin ja ei-ammattimaisiin asiakkaisiin ei vaikuta toimeksiannon toteutustavan tai toteutuspaikan valintaan.

2 Toimeksiantojen toteuttaminen OP Yrityspankki Oyj:ssä ja OP-Rahastoyhtiö Oy:ssä

Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj käyttävät asiakkaan antamien toimeksiantojen toteuttajana OP Yrityspankki Oyj:tä, jolle Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj välittävät asiakkailta vastaanottamansa toimeksiannot. Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj ovat arvioineet saavansa asiakkaan kannalta säännönmukaisesti parhaan kokonaisvastikkeen silloin, kun ne välittävät toimeksiannot edelleen toteutettaviksi OP Yrityspankki Oyj:lle. Kokonaisvastikkeen edullisuuteen vaikuttavat mm. kustannussäästöt kaupan selvitykseen liittyvissä maksuissa ja tietojärjestelmät, jotka mahdollistavat toimeksiantojen ajantasaisen edelleen välittämisen ja seurannan. Sen lisäksi näin pystytään muun muassa toteuttamaan suuren asiakasmäärän kaupat tehokkaasti ja nopeasti jokaisen Osuuspankin asiakkaan edun mukaisesti.

Asiakkaiden OP-Rahastoyhtiön hallinnoimia ja jakelemia sijoitusrahastoja koskevat toimeksiannot Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj välittävät OP-Rahastoyhtiö Oy:lle. Luettelo kyseisistä rahastoista on saatavilla OP Ryhmän osuuspankeista ja osoitteessa op.fi.

OP Yrityspankki Oyj voi joko itse toteuttaa asiakkaan toimeksiannon tai välittää toimeksiannon edelleen toteutettavaksi päämarkkinapaikkojen lisäksi MTF¹ :iin, OTF²:iin, toisille välittäjille, kauppohenkilöille, markkinatakaajille tai muille likviditeetin tarjoajille. OP Yrityspankki Oyj soveltaa näissä Osuuspankin asiakkaan toimeksiantoissa silloin OP Yrityspankki Oyj:n toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevia toimintaperiaatteita.

Kaikki OP Ryhmässä käytössä olevat toimeksiantojen huolellista toteuttamista koskevat toimintaperiaatteet löytyvät osoitteesta op.fi.

3 Toimeksiantojen huolellisessa toteuttamisessa huomioon otettavat seikat ja niiden tärkeysjärjestys

OP Yrityspankki Oyj:n toteuttaessa Osuuspankin asiakkaan toimeksiantoa paras mahdollinen tulos määräytyy aina kokonaisvastikkeen perusteella. Kokonaisvastike muodostuu alla mainituista tekijöistä. Toimeksiannot toteutetaan niiden saapumisjärjestyksessä ja asiakkaan toimeksiantoa toteutettaessa ja toimeksiannon toteutustapaa, kauppapaikkaa tai OTC-vastapuolta valitessa otetaan huomioon seuraavat seikat tässä tärkeysjärjestyksessä:

- 1) rahoitusvälineen hinta;

¹ MTF on lyhenne termistä "Multilateral trading facility", eli monenkeskeinen kaupankäyntijärjestelmä.

² OTF on lyhenne termistä "Organised Trading Facility", eli organisoitu kaupankäyntijärjestelmä.

- 2) kaupan toteuttamiseen ja selvitykseen liittyvät kustannukset
- 3) rahoitusvälineen ominaisuudet
- 4) toimeksiannon koko ja luonne
- 5) toimeksiannon toteutumisen nopeus.

Asiakkaan toimeksianto pyritään aina toteuttamaan parhaaseen mahdolliseen hintaan. Hintaa arvioi-
dessa otetaan huomioon myös toimeksiannon toteutuksen välitön vaikutus rahoitusvälineen hintaan.
Mikäli tietyllä tuotteella kauppaa käydään vain yhdellä markkinapaikalla tai OTC³-kaupankäynnissä hin-
taa antaa vain yksi osapuoli markkinoilla, hinta tulee suoraan kyseiseltä markkinapaikalta tai OTC-vas-
tapuolelta.

Kaupan toteuttamiseen ja selvittämiseen liittyvät asiakkaalle aiheutuvat kustannukset vaikuttavat sii-
hen, millä markkinapaikalla toimeksianto toteutetaan.

Rahoitusvälineen likviditeetti vaihtelee rahoitusvälineittäin. Eri rahoitusvälineillä käydään kauppaa
markkinapaikoilla tai muiden likviditeetin tarjoajien kanssa. Kaupankäyntitapa vaikuttaa hinnan mää-
ritymiseen ja siihen, miten toimeksianto vaikuttaa markkinahintaan. Nämä ovat niitä rahoitusvälineen
ominaisuuksia, jotka vaikuttavat toimeksiannon toteutustapaan.

Toimeksiannon koko ja luonne ja yllä mainitut rahoitusvälineen ominaisuudet vaikuttavat yhdessä sii-
hen, millä tavalla toimeksianto toteutetaan.

Toimeksiannon toteutumisen nopeus on merkityksellinen rahoitusvälineen hintavaihtelun ja rahoitus-
välineen hinnan määritymisen kannalta ja vaikuttaa siihen millä tavalla toimeksianto toteutetaan.

Toimeksiannon toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan markkinapaikkojen ja OTC-vastapuolten
osalta osana toimeksiantojen toteuttamisen laadun säännöllistä arviointia. Selvityksen todennäköisyyttä
arvioidaan käytettyjen kauppapaikkojen, käytettyjen välittäjien sekä OTC-vastapuolien selvityskykyä
seuraamalla.

Toteuttaessaan Osuuspankkien asiakkaiden toimeksiantoja OP Yrityspankki Oyj voi erityisissä olosuh-
teissa poiketa yllä lueteltujen toimeksiannon toteutukseen liittyvien seikkojen tärkeysjärjestyksestä. Eri-
tyiset olosuhteet voivat liittyä esimerkiksi toimeksiannon erityisen suureen kokoon, rahoitusvälineen
epälikviditeetin tai siihen, että vaikeat markkinahäiriöt estävät OP Yrityspankki Oyj:ta noudattamasta
tässä kappaleessa kuvattujen seikkojen tärkeysjärjestyttä.

Mikäli OP Yrityspankki Oyj toteuttaa asiakkaan toimeksiannot osittain tai kokonaan joko asettumalla itse
asiakkaan vastapuoleksi tai suoraan toisen asiakkaan toimeksiantoa vastaan, tällaiset asiakastoimeksi-
annot voi nähdä osin Best Execution -periaatteen ulkopuolisina erityisohjeina. OP Yrityspankki Oyj huo-
lehtii kuitenkin siitä, että hinta heijastaa vallitsevaa markkinatilannetta.

OP Yrityspankki Oyj ei katso Best Execution -vaateen pätevän tilanteisiin, joissa asiakas pyytää rahoit-
usvälineelle hintatarjousta usealta eri markkinatoimijalta samanaikaisesti sähköisessä kanavassa. Säh-
köisessä kanavassa hintatarjouksen antavia toimijoita on yleensä useita ja annetut tarjoukset ovat lä-
pinäkyviä asiakkaille

4 Asiakkaan antamat ohjeet

Mikäli asiakas antaa toimeksiantoa tai sen tiettyä osaa koskevan erityisen ohjeen, Osuuspankit ja
OP Vähittäisasiakkaat Oyj noudattavat ensisijaisesti asiakkaan antamaa ohjetta. Asiakkaan antamat eri-
tyiset ohjeet saattavat estää tai rajoittaa Osuuspankkia tai OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ta noudattamasta
näitä toimintaperiaatteita ja saavuttamasta asiakkaan kannalta parasta mahdollista kokonaisvastiketta.

³ OTC "Over the Counter" tarkoittaa kahdenvälistä kaupankäyntiä säännellyn markkinan ulkopuolella, ks. kappale 5.2

5 Rahoitusvälineet ja kauppapaikat

5.1 Kaupankäynti osakkeilla ja muilla rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa säännellyllä markkinalla ja monenkeskisillä kaupankäyntijärjestelmillä (MTF)

Tämä kappale koskee rahoitusvälineitä, joilla käydään kauppaa arvopaperipörssissä tai monenkeskisillä kaupankäyntijärjestelmillä (MTF). Tällaisia rahoitusvälineitä ovat tyypillisesti mm. osakkeet, warrantit, sertifikaatit, talletustodistukset, ETFt⁴, ETNt⁵ ja ETCt⁶.

OP Yrityspankki Oyj toteuttaa asiakkaiden antamia toimeksiantoja niillä kauppapaikoilla, joilla se on arvioinut saavansa säännönmukaisesti asiakkaan kannalta parhaan kokonaisvastikkeen. OP Yrityspankki Oyj valitsee käyttämänsä välittäjät huolellisesti painottaen valinnassaan näissä toimintaperiaatteissa mainittuja seikkoja. Osuuspankki, OP Vähittäisasiakkaat Oyj tai muu OP Ryhmän yhteisö ei toimi sisäisenä toteuttajana tämän kappaleen mukaisilla rahoitusvälineillä.

5.2 Kaupankäynti rahoitusvälineillä, joilla käydään kauppaa arvopaperipörssien tai kauppapaikkojen ulkopuolella (OTC)

Tämän kappaleen mukaisilla rahoitusvälineillä tehdään normaalisti kauppaa vain kauppapaikkojen (arvopaperipörssi, MTF, OTF) ulkopuolella eli kahdenvälisesti kaupan osapuolten kesken (ns. OTC-kauppa). On myös mahdollista, että kauppaa tehdään näillä rahoitusvälineillä lisäksi säännellyllä markkinalla, monenkeskisissä kaupankäyntijärjestelmissä (MTF) tai organisoituissa kaupankäyntijärjestelmissä (OTF) tai että kaupankäyntiaktiiviteetti vaihtelee näiden välillä. Tiedot käytettävistä kauppapaikoista ilmoitetaan kohdassa 7 mainitussa luettelossa.

Tässä kappaleessa tarkoitettuja rahoitusvälineitä ovat tyypillisesti:

- Joukkovelkakirjat ja rahamarkkinainstrumentit (valtion velkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, kuntatodistukset ja Euro Commercial Paper, ECP:t);
- OTC-johdannaiset, kuten korkojohdannaiset, luottojohdannaiset, valuuttajohdannaiset, osakejohdannaiset, arvopaperistetut johdannaiset, hyödykejohdannaiset;
- Strukturoidut sijoitustuotteet, kuten OP Yrityspankki Oyj:n liikkeeseen laskemat strukturoidut joukkovelkakirjalainat;
- Hinnanerosopimukset;
- Päästöoikeudet; ja
- Muut vastaavat instrumentit.

Jos rahoitusväline ei ole kaupankäynnin kohteena kauppapaikalla tai sillä ei käydä säännöllisesti kauppaa kauppapaikalla tai asiakkaasta aiheutuvasta syystä tai asiakkaan suostumuksella toimeksianto ei toteuteta kauppapaikalla, toimeksianto toteutetaan kauppapaikan ulkopuolella OTC-kauppana. Osuuspankkien ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj:n vastapuoli OTC-kaupoissa on OP Yrityspankki Oyj.

Tällaisessa tapauksessa toimeksianto toteutetaan perusteltuun, markkinatilannetta heijastavaan hintaan. Hinnoittelu perustuu käytettävissä oleviin ja kyseiseen rahoitusvälineeseen soveltuviin ulkopuolisiin referenssihintoihin. Lisäksi hinnoittelussa otetaan huomioon muun muassa oman pääoman kustannukset, vastapuoliriski ja instrumentin luomisen tai asiakaskaupankäynnin yhteydessä mahdollisesti otetusta markkinariskipositiosta aiheutuneet kustannukset.

⁴ ETF on lyhennys termistä "Exchange traded fund", eli rahasto, jolla käydään kauppaa markkinapaikalla.

⁵ ETN on lyhennys termistä "Exchange traded note", eli velkakirja, jolla käydään kauppaa markkinapaikalla.

⁶ ETC on lyhennys termistä "Exchange traded commodity", eli hyödyketuote, jolla käydään kauppaa markkinapaikalla.

6 Toimeksiantojen ja kauppojen yhdistäminen, toimiminen poikkeustilanteissa ja oikeus olla toteuttamatta toimeksianto

OP Yrityspankki Oyj voi toteuttaa Osuuspankin asiakkaan toimeksiannon tai kaupan osissa käyttäen hyväksi yhtä tai useampaa kauppapaikkaa tai toteuttamistapaa. Toimeksianto tai kauppa voidaan yhdistää joko muilta asiakkailta saatuihin toimeksiantoihin, kaupankäynti-intresseihin tai muiden OP Ryhmän yhteisöjen omiin liiketoimiin. Yhdistäminen voi tapahtua ainoastaan silloin kun toimeksiannon toteuttaja uskoo, että on epätodennäköistä, että yhdistämisestä kokonaisuutena olisi haittaa asiakkaalle. Yhdistäminen voi kuitenkin joissakin tapauksissa olla yksittäisen toimeksiannon tai asiakasintressin kannalta epäedullista.

Poikkeustilanteissa, kuten esimerkiksi kauppapaikkojen tai kaupankäyntijärjestelmien häiriötilanteissa, tai mikäli markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset eikä OP Ryhmään kuuluva yhteisö voi kohtuudella vaikuttaa niihin, tässä dokumentissa mainituista toimintaperiaatteesta saatetaan poiketa, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi. OP Ryhmään kuuluva yhteisö pyrkii tällaisissa tapauksissa kaikin mahdollisin keinoin toteuttamaan toimeksiannon vaihtoehtoisella tavalla asiakkaan edun mukaisesti ja tämän kannalta parhailla mahdollisilla ehdoilla.

OP Ryhmään kuuluvalla yhteisöllä on oikeus milloin tahansa ja mistä tahansa syystä kieltäytyä toteuttamasta toimeksiantoa. OP Ryhmään kuuluva yhteisö voi myös jälkikäteen peruuttaa tai hylätä toimeksiannon, jos markkinapaikka hylkää tai peruuttaa sen sääntöjensä mukaisesti. OP Ryhmään kuuluva yhteisö ilmoittaa asiakkaalle, jos se ei pysty toteuttamaan toimeksiantoa.

7 Kauppapaikat, käytetyt välittäjät ja OTC-vastapuolet

Luettelo kulloinkin käytetyistä kauppapaikoista, tärkeimmistä välittäjistä sekä OTC-vastapuolista löytyy rahoitusvälinelajeittain Internet-sivuilta osoitteesta www.op.fi/henkiloasiakkaat/saastot-ja-sijoitukset/toimeksiantojen-huolellinen-toteuttaminen

Luettelon mukaisilla kauppapaikoilla käytetyillä välittäjillä sekä OTC-vastapuolilla on arvioitu saavutettavan asiakkaan kannalta paras mahdollinen kokonaisvastike.

Mahdollisissa tietoliikenne- tai järjestelmähäiriötilanteissa toimeksiantoja voidaan toteuttaa myös muilla kauppapaikoilla kuin mitä edellä mainitussa rahoitusvälinekohtaisessa kauppapaikkaluettelossa on lisätty.

8 Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden sekä toimeksiantojen toteuttamisen laadun arviointi ja seuranta

Toimeksiantojen huolellisen toteuttamisen toimintaperiaatteiden asianmukaisuutta arvioidaan ja seurataan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. Seurannalla pyritään parantamaan ja tehostamaan toteuttamisjärjestelyjä. Tällöin muun muassa arvioidaan käytettyjä kauppapaikkoja, välittäjiä ja OTC-vastapuolia, jotta saavutetaan asiakkaan kannalta paras kokonaisvastike.

Lisäksi säännöllisesti seurataan sitä, miten markkinat kehittyvät ja missä erilaisten rahoitusvälineiden kauppaa kulloinkin tehdään. Kauppaa tehdään vain niillä markkinapaikoilla ja niiden OTC-vastapuolten kanssa, joiden kautta paras hinta on saavutettavissa ottaen huomioon toimeksiannon koko ja rahoitusvälineen ominaisuudet. Mikäli kauppaa käydään OTC-kauppana siten, että kauppa syntyy asiakkaan ja jonkun OP Ryhmän yhteisön välille, seurataan säännöllisesti sitä, että kaupat asiakkaiden kanssa tehdään perusteltuun markkinatilannetta heijastavaan hintaan. Käytettyjä kaupankäyntiä koskevia menetelyjä ja toimeksiantojen toteuttamisen laatua arvioidaan säännöllisesti. Toimeksiannon toteuttamisen laadun arvioinnin tapa riippuu rahoitusvälineen ominaisuuksista ja siitä, missä rahoitusvälineen kauppa käydään. Eri markkinapaikoilla toteutettuja toimeksiantoja verrataan muihin eri markkinapaikoilla kulloinkin toteutuneisiin kauppoihin. OTC-vastapuolten kanssa tehtyjä kauppia verrataan muihin

markkinoilta saataviin OTC-kauppoja koskeviin tietoihin. Toimeksiantojen toteuttamisperiaatteiden laadun arviointitapoja arvioidaan myös säännöllisesti osana OP Ryhmän sisäistä valvontaa.

Tietoa rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä riskeistä

Käytössä 16.4.2024 alkaen.

Tässä tiedotteessa on annettu yleinen kuvaus sijoituspalvelun kohteena olevista rahoitusvälineistä ja niihin liittyvistä olennaisista riskeistä siten kuin sijoituspalveluista koskevassa sääntelyssä edellytetään. Kuvaus ei ole miltään osin tyhjentävä eikä se sisällä kaikkia mahdollisia riskejä, joita kuvattuihin rahoitusvälineisiin liittyy. Rahoitusvälineen soveltuvuus tulee aina arvioida sijoittajakohtaisesti. Sijoittajan tulee perehtyä rahoitusvälineitä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin ennen sijoituspäätöksen tekemistä, jotta sijoittaja voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja mahdolliset vaikutukset sijoittajan taloudelliseen asemaan. Sijoittajan tulee harkita huolellisesti rahoitusvälineen asianmukaisuus aiottuun käyttötarkoitukseen myös muuttuvissa olosuhteissa. Sijoittajan on huomioitava, että inflaation ollessa korkeampi kuin sijoituksen tuotto, voi sijoituksen reaalin tuotto jäädä negatiiviseksi, vaikka nimellistuotto olisikin positiivinen. Sijoittajan on myös hyvä huomioida, että joitakin rahoitusvälineitä ei voida käyttää vakuutena niiden panttausrajoitusten takia.

Lisäksi sijoittajan on hyvä huomioida, että luottolaitoksen vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisinratkaisumenettelyssä kriisinratkaisuviranomaiset voivat puuttua myös luottolaitoksen joukkolainanhaltijoiden ja muiden velkojien sekä osakkeenomistajien oikeuksiin esimerkiksi joukkolainan arvonalentamisella tai muuntamisella omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi taikka osakkeiden mitätöimisellä.

Osakkeet

Osake on osakeyhtiön liikkeeseen laskema oman pääoman ehtoinen arvopaperi. Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeeseen sijoittaminen oikeuttaa myös yhtiön maksamaan osinkoon ja siksi tarkasteluhetken markkina-arvoon vaikuttaa odotukset tulevaisuuden kassavirroista.

Osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Nämä pörssilistatut osakkeet ovat tyypillisesti erittäin likvidejä ja on mahdollista myydä varsin lyhyellä varoitusajalla myös äärimmäisessä markkinaympäristössä. Lisäksi osakkeet voivat olla kaupankäynnin kohteena säännellyn markkinan ja monenkeskisten kaupankäyntijärjestelmien ulkopuolella, jolloin sijoituksen likviditeetti on heikko, eikä sijoitusta tyypillisesti pysty myymään äärimmäisessä markkinaympäristössä. Siksi sijoitus-horisontin olisi syytä olla pitkä ja yli markkinasykliä kestävä.

Osakesijoitusten riskejä ovat osakkeiden hinnanvaihteluun liittyvä riski (markkinariski) ja kaupankäynnin laajuuteen liittyvä riski (likviditeetti). Osakkeiden hinnanvaihteluun vaikuttaa sekä markkinoiden yleinen kehitys että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista. Osakesijoituksiin sisältyy mahdollisuus menettää koko sijoitettu pääoma, jos liikkeeseenlaskija ajautuu konkurssiin. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös mm. liikkeeseenlaskijan toimiala, lainsäädännön muutokset sekä liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Vieraan valuutan määräisten osakkeiden arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset. Kehittyvien markkinoiden osakkeisiin sijoittamista voidaan pitää muita osakesijoituksia riskipitoisempina, sillä näille markkinoille on tyypillistä vakiintumaton toimintaympäristö ja lainsäädäntö, poliittiset riskit, valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut, vastapuolirikit sekä osakemarkkinoiden alhaisempi likviditeetti. Yksittäisen osakesijoituksen arvostusheilunnassa on hyvin paljon eroja.

Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat merkitsemään niitä liikkeeseen laskeneen yhtiön osakkeita. Merkintä- tai optio-oikeuden hinta riippuu liikkeeseenlaskijan osakkeen hintakehityksestä sekä sen lisäksi optio-oikeuden toteutushinnasta, osakkeen volatiliiteetista, korkotasosta ja optio-oikeuden jäljellä olevasta juoksuajasta. Merkintä- ja optio-oikeuksien volatiliiteetti on korkeampi kuin alla olevan osakkeen, johtuen pienemmästä sitoutuneesta pääomasta (ns. vipuvai-utus).

Rahamarkkinainstrumentit

Rahamarkkinainstrumentteihin luetaan valtion velkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, kuntatodistukset ja ECP:t (Euro Commercial Paper).

Lyhyet rahamarkkinasijoitukset ovat pääsääntöisesti ns. nollakorkoisia todistuksia (diskonttopapereita), jonka haltijalle liikkeeseenlaskija maksaa todistukseen merkittynä eräpäivänä nimellisarvon. Sopimusten maturiteetti on tyypillisesti 1–12 kuukautta. Sijoitukseen liittyy olennaisesti liikkeeseenlaskijan luottoriski. Nollakorkoisten rahamarkkinasijoitusten tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon (tai takaisinmyyntihinnan) erotuksena. Hankintahinta ja takaisinmyynnin hinta saadaan diskonttaamalla nimellisarvo ko. ajanjaksolle noteerattavalla korkoprosentilla kaupan arvopäivästä eräpäivään. Sopimuksen voi tarvittaessa myydä jälkimarkkinoilla. Takaisinosto tapahtuu ostohetken markkinahintaan.

Rahamarkkinainstrumentteihin kuten muihinkin korkoinstrumentteihin liittyvä riski voidaan jakaa kahteen osaan. Toinen on korkotason vaihtelusta ja instrumentin maturiteetista johtuva riski (korkoriski), toinen liikkeeseenlaskijan / talletuksensaajan maksukykyyn liittyvä riski (luottoriski). Luottoriskin merkitys korostuu korkoinstrumenteissa, joissa liikkeeseenlaskijan luottoluokitus on alhainen. Hyvän luottolaadun rahamarkkinasijoitukset ovat helposti myytäviä instrumentteja kaikissa markkinaympäristöissä.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat ovat kassavirtapohjaisia instrumentteja, joiden arvo määritellään niiden kassavirtojen nykyarvojen kautta. Kiinteäkorkoisen joukkovelkakirjalainan kaikki kassavirrat tunnetaan, mutta vaihtuvakorkoisen joukkovelkakirjalainan kassavirrat riippuvat korkotason vaihteluista. Kassavirrat muodostuvat kuponkikoroista ja lainan pääoman takaisinmaksuista. Tällöin joukkovelkakirjalainan arvo määräytyy markkinoilla vallitsevan tuottovaatimuksen eli diskonttokoron mukaisesti.

Joukkovelkakirjalainan liikkeeseen laskijana voivat olla esim. valtio, kunta, yritys tai vakuutus- ja rahoituslaitos. Liikkeeseen laskettavien joukkovelkakirjalainojen tuoton määräytymisperusteet määritellään kunkin yksittäisen lainan ehdoissa. Tuoton määrään voivat vaikuttaa myös emissiokurssi ja mahdollisesti perittävä merkintäpalkkio.

Joukkovelkakirjalainaan tavallisesti liittyvät riskit ovat korkoriski ja luottoriski. Korkoriski tarkoittaa riskiä korkotason heilahtelusta. Korkotason nousu laskee joukkolainan myyntiarvoa jälkimarkkinoilla ja korkotason lasku puolestaan lisää arvoa. Joukkovelkakirjalainaan liittyy myös luottoriski eli riski siitä, ettei liikkeeseenlaskija kykene maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin velkakirjaehtojen mukaisesti. Selvitysrisi merkitsee tappionvaaraa, joka syntyy osapuolten välille maksujen sekä toimitusten yhteydessä, mikäli vastapuoli ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan. On mahdollista, ettei lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa. Mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen lainan eräpäivää, velkakirjan sen hetkinen markkinahinta voi olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi. Sijoittajalla tai liikkeeseenlaskijalla voi lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin olla oikeus vaatia lainan ennen aikaista takaisinmaksua. Ulkomaisiin joukkovelkakirjalainoihin voi liittyä myös valuuttakurssiriskiä. Mitä pidempi joukkolaina on kyseessä ja mitä heikompi on liikkeeseenlaskijan luottoluokitus, sitä herkempi jälkimarkkina-arvo on markkinaolosuhteiden muutoksille.

Indeksilaina tai muu strukturoitu laina on joukkovelkakirjalaina, jonka tuotto on yleensä osittain tai kokonaan sidottu ennalta määrätyn kohde-etuuden arvonkehitykseen. Strukturoituun lainaan voi liittyä liikkeeseenlaskijan sitoumus maksaa sijoittajalle eräpäivänä takaisin vähintään lainan nimellismäärä tai erikseen mainittu muu osuus lainan nimellismäärästä. Sitoumus on voimassa täysimääräisesti vain lainan eräpäivänä, ja siihen liittyy liikkeeseenlaskijan luottoriski. Sitoumus ei koske lainasta mahdollisesti maksettua ylikurssia tai merkintäpalkkiota. On lisäksi mahdollista, että liikkeeseenlaskija ei anna edellä mainittua sitoumusta. Strukturoituihin lainoihin liittyy myös riski kohde-etuuden arvon kehittymisestä laina-aikana. Mikäli sijoittaja myy lainan ennen eräpäivää, hän saattaa saada luovutusvoittoa tai kärsiä luovutustappiota.

Indeksilainan tai muun strukturoidun lainan markkina-arvoon laina-aikana vaikuttaa korkotaso sekä kohde-etuuden arvomuutos. Kohde-etuus voi olla osake (ml. osakekori, osakeindeksi tai näistä muodostettu kori), hyödyke, valuuttakurssi (ml. kori, indeksi tai indeksikori) korko tai korkoero, inflaatio (ml. kuluttajahintaindeksi) luottoriski tai edellisten yhdistelmä. Kohde-etuuden arvo voi laina-aikana nousta tai laskea. Kohde-etuuden arvomuutokset vaikuttavat lainan markkina-arvoon kertoimella tai rajoittein, jotka määritetään lainaehdoissa. Indeksij- ja strukturoituja lainoja on hyvin paljon erilaisilla lainaehdoilla ja siksi niiden riskitasot poikkeavat merkittävästi toisistaan.

Debentuurilaina on joukkovelkakirjalaina, joka on liikkeeseenlaskijan konkurssitilassa etuoikeudeltaan huonommassa asemassa kuin liikkeeseenlaskijan muut sitoumukset. Tavallista lainaa suuremman riskin ja huonomman likviditeetin vuoksi debentuurilainalle maksetaan yleisesti parempaa korkoa kuin muille joukkovelkakirjalainoille. Lainojen volatiliiteetit ovat tyypillisesti selvästi seniorilainojen volatiliiteetteja korkeammat. Riskillisimpien debentuurilainojen arvonheilunta on lähempänä osakkeiden kuin joukkolainojen tuoton vaihtelua.

Vaihtovelkakirjalaina on joukkovelkakirjalaina, jonka haltijalla on oikeus vaihtaa omistamansa velkakirjat liikkeeseenlaskijan osakkeisiin ennalta sovitulla vaihtosuhteella. Kuponkikorko on tavallisesti markkinoilla vallitsevaa liikkeeseenlaskijan luottoriskimarginaalia alhaisempi.

Optiolaina on joukkovelkakirjalaina, johon sisältyy oikeus ostaa lainan liikkeeseenlaskijayrityksen osakkeita tietynä aikana määrättyyn hintaan. Lainalla ja optiolla voidaan käydä jälkimarkkinoilla kauppaa erikseen. Vaihtovelkakirjalainan tavoin optiolainan kuponkikorko on alhaisempi kuin tavallisen joukkovelkakirjalainan, koska osa kuponkikorosta on käytetty osakeoption ostamiseen. Myös vaihtovelkakirjalainojen ja optiolainojen riskitasot ovat tyypillisesti selvästi hajautettua joukkolainasalkkua korkeammat.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia ovat optiot, termiinit, futuurit, vaihtosopimukset, näiden yhdistelmät ja/tai muut vastaavat sopimukset. Johdannaissopimukset voivat olla vakioituja tai vakioimattomia (OTC-johdannaiset). Johdannaissopimuksella tarkoitetaan sopimusta, jonka arvo voi riippua sopimuksen kohde-etuuden arvon muutoksista, hintavaihtelusta eli volatiliiteetista, korkotason vaihtelusta, sopimuksen erääntymisajasta tai muusta johdannaisten arvoon vaikuttavasta tekijästä. Johdannaissopimuksen kohde-etuutena voi olla esim. osake, valuutta, korko, hyödyke, luottoriski, indeksi tai tällaisen kohde-etuuden hinnan kehitystä kuvaava tunnusluku. Johdannaissopimusten voimassaoloaika vaihtelee hyvin lyhyestä useisiin vuosiin. Johdannaissopimukseen liittyy alla olevan kohde-etuuden arvon muutoksesta aiheutuva markkinariski. Sopimuksen osapuolet ovat velvollisia suorittamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat riippumatta markkinatilanteesta.

Yleisimmät johdannaissopimukset sekä niiden markkina-arvoon vaikuttavat tekijät:

Koronvaihtosopimus

Koronvaihtosopimuksen markkina-arvo on sopimuksen odotettujen korkovirtojen nykyarvo, joten sen arvoon vaikuttaa sopimuksen alla olevan korkokäyrän muoto. Koronvaihtosopimuksen markkinanoteeraukset määräytyvät pankkien välisillä markkinoilla heijastellen tulevaisuuden korko-odotuksia. Koronvaihtosopimuksen markkina-arvon herkkyyks korkotason muutoksille on sitä suurempi, mitä suurempi pääoma ja pidempi sopimusaika on kyseessä. Korko-odotusten lasku / nousu laskee / nostaa sopimuksen arvoa kiinteän koron maksajalle ja päinvastoin.

Korko-optiot (korkoputki, swaptio, korkokatto ja -lattia)

Optiosta maksettavan preemion ja siten option markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat markkinoiden korko-odotukset, sopimusaika, markkinoiden volatiliiteetti sekä optiolle asetetut toteutustasot. Mitä korkeampi korkovolatiliiteetti, sitä korkeampi on optioiden hinta, sillä korkea volatiliiteetti nostaa sopimuksen todennäköisyyttä sen arvokkuudesta sopimusaikana. Mitä pidempi on jäljellä oleva sopimusaika, sitä enemmän sopimuksella on aika-arvoa. Sopimuksen aika-arvo laskee ajan mittaan ja on nolla sopimuksen erääntyessä.

Option ostajalla suurin mahdollinen tappio, mikä aiheutuu markkinariskistä, on maksetun preemion suuruinen. Option asettajan riski on rajoittamaton, sillä option asettaja on velvollinen maksamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat huolimatta markkinatilanteesta.

Valuuttatermiini

Valuuttatermiinisopimuksen hinta määräytyy kohde-etuuden spot-kurssin mukaan lisättyinä sopimuksen voimassaoloajan mukaisella valuuttojen välisen korkoeron tuotolla. Valuuttatermiinin markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat siten termiinisopimuksen voimassaoloaika, valuuttakurssin vaihtelun suuruus ja valuuttojen välisen korkoerojen kehitys. Valuuttatermiinin markkinanoteeraukset määräytyvät pankkien välisillä markkinoilla heijastellen tulevaisuuden korko-odotuksia. Valuuttatermiinisopimuksen markkina-arvon herkkyys on sitä suurempi, mitä korkeampi pääoma on kyseessä. Valuuttojen välisen korkoeron herkkyyteen vaikuttaa lisäksi voimassaoloaika. Spot-kurssin heikentyminen/ vahvistuminen laskee / nostaa sopimuksen arvoa termiinisopimuksen ostajalle ja päinvastoin. Valuuttojen välisen korkoeron lasku / nousu laskee / nostaa) sopimuksen arvoa termiinisopimuksen ostajalle ja päinvastoin.

Valuuttaoptiot (osto-, myyntioptio, knock-in, knock-out, reverse knock-in, reverse knock-out, digitaalinen optio)

Valuuttaoptiosopimuksen haltijalla (ostaja) on oikeus sovittuna aikana ostaa valuuttaoption asettajalta (myyjä) tai myydä tälle sopimuksessa sovittulla hinnalla sovittu määrä option kohde-etuuden valuuttaa. Optiosopimuksen ostaja maksaa myyjälle oikeudestaan vastikkeen eli preemion.

Valuuttaoptiosopimuksen preemio, eli markkina-arvo muodostuu option aika arvosta (option hinta vähennettynä perusarvolla), sekä option perusarvosta (tarkasteluhetken valuuttakurssin, eli spot-kurssin, ja toteutuskurssin erotus). Optiosta maksettavaan hintaan ja siten option markkina-arvoon vaikuttavia tekijöitä ovat option alla olevan valuuttakurssin tarkasteluhetken hinta (spot-kurssi), option alla olevan valuuttakurssin eli spotin odotettu vaihtelu (volatiliteetti), sopimusaika, valuuttojen välinen korkoero, sekä optiolle asetettu toteutuskurssi.

Mitä korkeampi valuuttavolatiliteetti, sitä korkeampi on optioiden hinta, sillä korkea volatiliteetti nostaa sopimuksen todennäköisyyttä sen arvokkuudesta sopimusaikana. Valuuttakurssin, eli spot-kurssin vahvistuminen nostaa (laskee) osto-option (myyntioption) hintaa ja päinvastoin. Valuuttojen välisen korkoeron nousu nostaa (laskee) osto-option (myyntioption) hintaa ja päinvastoin. Mitä pidempi on jäljellä oleva sopimusaika, sitä enemmän sopimuksella on aika-arvoa. Sopimuksen aika-arvo laskee ajan mittaan ja on nolla sopimuksen erääntyessä.

Option ostajalla suurin mahdollinen tappio, mikä aiheutuu markkinariskistä, on maksetun preemion suuruinen. Option asettajan riski on rajoittamaton, sillä option asettaja on velvollinen maksamaan sopimuksesta toteutuvat kassavirrat huolimatta markkinatilanteesta.

Johdannaissopimuksista voidaan muodostaa yhdistelmiä. Johdannaissopimuksen ehdot voivat olla sellaisia, että voitto- / tappiomahdollisuus voi kasvaa hyvin suureksi. Tappioriski voi tietyissä strategioissa muodostua rajattomaksi.

Kohde-etuuden arvon muutoksen eli markkinariskin lisäksi johdannaissopimusten arvoon ja sopijapuolen suoritusvelvollisuuksien määrään, ajoitukseen ja toteutukseen voivat vaikuttaa mm. lainsäädännön muutokset sekä vastapuolen maksukyvyttömyydestä johtuva suorituksen viivästymisen ja luottotappion riski.

Mikäli johdannaissopimus puretaan kesken sopimusajan, asiakasta hyvitetään tai veloitetaan sopimuksen markkina-arvon mukaisesti. Merkittävä muutos sopimuksen markkina-arvossa voi aiheuttaa asiakkaalle huomattavia tappioita, jos sopimus puretaan ennen aikaisesti.

Pitkiin sopimuksiin sovellettava ennen aikaisesta purkamisoikeutta koskeva erityisehto antaa myös pankille oikeuden purkaa sopimus ennen aikaisesti ennalta sovittuina päivinä. Pankki voi joutua käyttämään oikeuttaan purkaa sopimus break clause –lausekkeen ehtojen mukaisesti esimerkiksi seuraavista syistä:

muutokset pankkien vakavaraisuussäätelyssä, johdannaismarkkinoissa tai asiakkaan luottoriskissä. Mikäli pankki käyttää break clause –lausekkeen mahdollistaman oikeuden ja sopimuksen markkina-arvossa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, asiakkaalle voi aiheutua merkittäviä ennenaikaisia kasvavirtavaikutuksia.

Johdannaissopimuksen tuottoon vaikuttavat myös muut sopimuksen ehdoissa mahdollisesti mainitut tekijät sekä mahdollisen vaadittavan vakuuden asettamiseen liittyvät kustannukset. Johdannaissopimuksista voi tyypistä riippuen aiheutua asiakkaalle muita taloudellisia sitoumuksia tai velvoitteita kuin hankintakustannus, ja hankintaan voi liittyä vakuusvaatimus tai muita velvoitteita. Johdannaissopimuksen arvo voi muuttua nopeasti ja voimakkaasti, jolloin mahdollinen vakuusvaje voidaan joutua kattamaan lisävakuuksilla. Vakuus voidaan myös joutua realisoimaan. Vieraan valuutan määräisten johdannaisten arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset.

Warrantit

Warrantti on arvopaperistettu johdannainen, jolla on aina rajoitettu voimassaoloaika (kutsutaan myös juoksuajaksi) ja jolla käydään osakkeiden tapaan kauppaa säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä). Tavallisimmat warranttityypit ovat osto- ja myyntiwarrantti. Ostowarrantti antaa oikeuden kohde-etuutena olevan hyödykkeen ostamiseen warranttiehdoissa sovitun hintaan warrantin päättymispäivänä (tai amerikkalaisissa warranteissa sen voimassaoloaikana). Mikäli kohde-etuuden hinta ei ylitä tuolloin sovittua hintaa, raukeaa warrantti arvottomana. Myyntiwarrantti puolestaan antaa oikeuden myydä kohde-etuus sovitun hintaan. Mikäli kohde-etuuden hinta jää sovitun hinnan yläpuolelle, raukeaa myyntiwarrantti arvottomana. Kohde-etuus on yleensä osake tai indeksi, mutta se voi myös olla esimerkiksi mikä tahansa hyödyke tai valuutta.

Warrantin toteutushinta määrittää hinnan, jolla sijoittajalla on oikeus ostaa (ostowarrantti) tai myydä (myyntiwarrantti) kohde-etuus. Warrantin kerroin puolestaan osoittaa, kuinka monta warranttia tarvitaan kohde-etuuden ostamiseen tai myymiseen. Warrantin arvo muodostuu lunastushinnan ja osakkeiden arvon välisestä erotuksesta, josta vähennetään mahdolliset kulut. Jäljelle jäävä arvo jaetaan osakkeiden ostoon tarvittavien warranttien määrällä. Mikäli warrantilla on eräpäivänään arvoa, sijoittaja saa vastaavan summan joko rahana (nettoarvon tilitys) tai arvo-osuuksina (fyysinen toimitus). Yleisin tapa on, että warrantin asettaja (liikkeeseenlaskija) maksaa nettoarvon rahana. Tavallisia warrantteja (plain vanilla) on kahdenlaisia, eurooppalaisia warrantteja ja amerikkalaisia warrantteja. Eurooppalainen warrantti toteutetaan päättymispäivänä, kun taas amerikkalaisessa warrantissa sijoittaja voi vaatia toteutusta milloin tahansa voimassaoloaikana. Warrantit ovat pääasiassa eurooppalaisia warrantteja.

Warranttien arvonmuodostus on saman kaltainen kuin optioilla, hyvin monimutkainen ja moniulotteinen. Warrantin arvoon vaikuttaa muun muassa kohde-etuuden implisiittinen (odotettu) volatiliteetti, kohde-etuuden hinta, markkinakorko sekä juoksuaika. Warrantin juoksuaika määritellään liikkeeseenlaskun yhteydessä. Mitä pidempi on juoksuaika, sitä korkeampi arvo sekä osto- että myyntiwarrantteilla on. Kaikkien warranttien arvo vähenee hieman jokaisena päivänä, ts. warrantin arvo alenee hieman, vaikka kaikki muut muuttuvat hintaan vaikuttavat tekijät pysyisivät ennallaan. Suurin warrantin arvoon vaikuttava tekijä on kohde-etuuden oletettu tuleva volatiliteetti (implisiittinen volatiliteetti). Korkeampi volatiliteetti nostaa warrantin hintaa ja vastaavasti pienempi volatiliteetti laskee hintaa.

Turbowarrantit eroavat tavallisista warranteista seuraavien tekijöiden osalta: i) niillä on usein suurempi vipuvaikutus kohde-etuuteen nähden ii) niiden hinnanmääritys poikkeaa plain vanilla –warranteista (mm. implisiittistä volatiliteettiä ei tarvitse huomioida) iii) niillä on ennalta määritelty knock-out-taso, jonka saavuttaminen eräännyttää turbowarrantin ennenaikaisesti. Suurempi vipuvaikutus ja ennalta määritetty knock-out-taso merkitsee sitä, että turbowarranteissa riskit ovat vielä suurempia kuin normaaleissa plain vanilla –warranteissa.

Turbowarranttien arvo perustuu lunastushinnan ja kohde-etuuden, useimmiten osakkeen, väliseen erotukseen. Koska turbowarrantin arvo määräytyy pelkästään reaaliarvon perusteella, ainoastaan ostoturbowarrantin lunastushinta voi olla osakekurssia matalampi. Myyntiturbowarranteissa tilanne on päinvastainen. Koska stoploss-raja on lunastushintaa korkeampi, turbowarrantti olisi arvoton osakekurssin ollessa lunastushintaa alhaisempi. Korkeamman lunastushinnan valitseminen ostoturbowarranttiin lisää vipuvaikutusta. Mitä korkeampi lunastushinta on, sitä matalampi on warrantin hinta. Koska kohde-etuuden arvon nousu yhdellä eurolla nostaa myös turbowarrantin arvoa yhdellä eurolla, matalampi turbowarrantin hinta tarkoittaa suurempaa prosentuaalista tuottoa. Haittapuolena tässä on se, että stoploss-raja (knock-out-taso) on lähempänä turbowarrantin hintaa. Tällöin on olemassa suurempi riski sille, että rajataso saavutetaan ja turbowarrantin arvonkehitys keskeytyy.

Kohde-etuuden kurssiliikkeestä johtuvaa riskiä on turbowarranteissa pyritty pienentämään knock-out-tason avulla. Knock-out-tason saavuttamisen ja turbowarrantin erääntymisen jälkeen määritellään selvityshinta. Jos knock-out-taso on sama kuin toteutushinta, tai jos selvityshinta on yhtä suuri tai pienempi kuin toteutushinta (ostoturbo) tai jos selvityshinta on yhtä suuri tai suurempi kuin toteutushinta (myyntiturbo), erääntyy turbowarrantti arvottomana.

Knock-out-taso voidaan nähdä myös riskinä, sillä kurssin hyvinkin lyhytaikainen heilahdus voi johtaa knock-out-tason saavuttamiseen ja turbowarrantin ennenaikaiseen erääntymiseen. Tavallisen warrantin tapaan myös turbowarrantti saattaa erääntyä toteutuspäivänään arvottomana. Turbowarranttien voimassaoloajat ovat tavallisia warrantteja lyhyempiä.

Warranttien kaupankäynnissä keskeisessä osassa on warrantin liikkeeseenlaskijan antama markkinatakaus. Markkinatakauksessa liikkeeseenlaskija voi sitoutua antamaan warrantille osto- ja myyntinotteen. Markkinatakauksen ehdot on kuvattu warranttia koskevassa esitteessä ja takauksen ehdot voivat vaihdella huomattavasti sekä liikkeeseenlaskija- että warranttikohtaisesti. Markkinatakauksen alhainen määrä ja taso sekä erityisesti markkinatakauksen puute vaikuttavat tuotteen likviditeettiin. Warranttien rajallinen likviditeetti, erityisesti markkinoiden poikkeusoloissa voi vaikeuttaa warranttien myyntiä tai ostamista.

Warrantti voi eräpäivänään olla arvoton, ja silloin sijoittaja menettää koko sijoituksensa. Ostowarrantti erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa alhaisempi. Myyntiwarrantti puolestaan erääntyy arvottomana, jos kohde-etuuden arvo on eräpäivänä warrantin toteutushintaa korkeampi. Sijoittaja ei voi kuitenkaan menettää enempää kuin sijoittamansa pääoman.

Warranttien riskejä ovat markkina-, luotto- ja valuutariski. Markkinariski liittyy kohde-etuuden hintakehitykseen, ja luottoriski liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyyn. Valuutariski tulee huomioida, jos kohde-etuus noteerataan muussa valuutassa kuin euroissa.

Aina ennen warranttiin liittyvän sijoituspäätöksen tekoa tulee tutustua tuotetta koskevaan esitteeseen ja ehtoihin sekä tuotteen toimintaperiaatteisiin, yksityiskohtiin (esim. knock-out taso) sekä riskeihin. Warranttia koskeva esite ja muut warranttia koskevat tarkemmat tiedot löytyvät niiden liikkeeseenlaskijoiden internetsivuilta.

Rahastot

Yllä kuvattuihin rahoitusvälineisiin ja niiden yhdistelmiin voidaan tehdä sijoituksia useimmiten suorien sijoitusten lisäksi myös rahastojen kautta. Rahaston omistavat siihen sijoittaneet sijoittajat osuuksiensa suhteessa.

Sijoitusrahastoa hoitava rahastoyhtiö tai vaihtoehtorahastoa hoitava vaihtoehtorahastojen hoitaja kerää yksityishenkilöiden ja yhteisöjen varoja yhteen ja sijoittaa ne useisiin eri sijoituskohteisiin. Sijoituskohteet ja rahaston varat yhdessä muodostavat rahaston.

Rahaston riskitaso riippuu pääasiallisesti rahaston sijoitusstrategiasta. Kunkin rahaston osalta keskeiset riskit koskien kyseistä rahastoa on kuvattu tarkemmin rahastoesitteessä ja avaintietoasiakirjassa. Sijoitettavien varojen hajauttaminen useampaan kuin yhteen toisistaan riippumattomaan sijoituskohteeseen

pienentää rahaston kokonaisriskiä suhteessa yksittäiseen sijoituskohteeseen hajautushyötyjen ansiosta. Listattuihin osakkeisiin sijoittavien rahastojen vuotuinen volatiliteetti on tyypillisesti noin 12–16 %-yksikköä. Hyvän luottolaadun lainoihin sijoittavien rahastojen volatiliteetit 2,5–5 %-yksikköä sekä heikon luottolaadun lainoihin sijoittavien rahastojen volatiliteetit 6–14 %-yksikköä. Vieraan valuutan määräisten rahastojen arvoon vaikuttavat myös valuuttakurssimuutokset. Muita sijoitusrahastojen keskeisiä riskejä ovat erilaiset markkinariskit, likviditeettiriskit, operatiiviset riskit, vastapuoliriski ja kestävyysriskit. Kutakin riskiä on kuvattu tarkemmin OP-Rahastojen rahastoesitteellä.

Rahastot eroavat toisistaan myös siten, että joidenkin tavoitteena on passiivinen indeksin seuraaminen (indeksirahastot), kun taas toiset pyrkivät aktiivisella sijoitusnäkömyksen otolla vertailuindeksiä korkeampaan tuottoon (aktiivirahastot).

Rahastot jaetaan sijoitusrahastoihin (UCITS, Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities) ja vaihtoehtorahastoihin (AIF-rahastot, Alternative Investment Fund). Sijoitusrahastoja ovat muun muassa osakerahastot, korkorahastot tai yhdistelmärahastot. Vaihtoehtorahastoja ovat muun muassa erikoissijoitusrahastot, pääomarahastot, kiinteistörahastot, hedge fund -rahastot, sekä ELTIF, EuSEF ja EuVECA -tyyppiset rahastot. Alla kuvataan tarkemmin erikseen sijoitusrahastoja ja vaihtoehtorahastoja.

Sijoitusrahastot

Sijoitusrahastojen toimintaa säännellään tarkasti muun muassa varojen hajautuksen ja sijoituskohteiden osalta. Sijoitusrahaston säännöistä ilmenevät rahaston sijoitustoiminnan tavoitteet ja rajoitukset. Sijoituskohteen valinnan mukaan sijoitusrahastot voidaan jaotella osakerahastoihin, yhdistelmärahastoihin, pitkän koron rahastoihin, keskipitkän koron rahastoihin ja lyhyen koron rahastoihin. Sijoitusrahastot noudattavat sijoituspolitiikassaan riskin hajauttamista koskevia periaatteita.

Voitonjakoon perustuvan jaottelun mukaan sijoitusrahastot jaetaan kasvurahastoihin, joissa voitto kattaa rahasto-osuuden arvoa sekä rahastoihin, jotka jakavat voittoa vuosittain. Samassa rahastossa voi olla sekä kasvu- että tuotto-osuuksia. Sijoitusrahasto sijoittaa rahasto-osuuksien myynnistä saamansa varat rahaston säännöissä ilmaistua sijoitusstrategiaa noudattaen.

Yksittäisen sijoitusrahaston ominaispiirteet ja riskit ilmenevät sijoitusrahaston avaintietoasiakirjasta. Ennen sijoitusrahastoon sijoittamista sijoittajan tulisi perehtyä avaintietoasiakirjan sisältöön, rahaston sääntöihin sekä hinnastoon ja rahastoesitteeseen tai vastaavaan ulkomaiseen dokumentaatioon.

Rahastoyhtiön on lunastettava rahasto-osuudet sijoittajalta vaadittaessa, mutta lunastusoikeutta voi olla rajoitettu rahaston säännöissä esimerkiksi poikkeuksellisten markkinatilanteiden varalta rahasto-osuudenomistajien edun vuoksi tai rahaston harjoittaman sijoituspolitiikan vuoksi.

Sijoitusrahaston varoista peritään sen toimintaan liittyvät kulut, kuten hallinnointi- ja säilytyspalkkiot, joiden suuruus vaihtelee rahastosta riippuen, ja ne yksilöidään avaintietoasiakirjassa.

Vaihtoehtorahastot

Vaihtoehtorahastoissa esimerkiksi hajautus ja sijoituskohteet voivat poiketa sijoitusrahastoja koskevista vaatimuksista ja täten niihin voi sisältyä enemmän riskiä kuin sijoitusrahastoihin. Mahdollisesta suu-remmasta riskistä johtuen, jotkin vaihtoehtorahastot hyväksyvät sijoittajikseen vain tiettytyyppisiä sijoittajia, esimerkiksi vain ammattimaisia sijoittajia.

Vaihtoehtorahastot voivat olla joko avoimia tai suljettuja rahastoja. Erona avoimessa ja suljetussa rahastossa on, että avoimessa rahastossa sijoittaja voi päättää vapaasti, milloin hän tekee sijoituksen taikka lunastaa sen pois, kun taas suljetussa rahastossa sijoitusten tekemisen aikaa on rajoitettu ja sijoitus rahastoon tehdään tavallisesti tietyksi määräajaksi. Vaihtoehtorahastojen osuuksien lunastuksia voidaan rajoittaa, ja tyypillisiä rajoitteita ovat lunastusten rajoittaminen kuukausittaisiin tai neljännesvuosittaisiin lunastuksiin.

Vaihtoehtorahastoja eivät sido samat sijoitusmahdollisuuksien rajoitukset kuin perinteisiä sijoitusrahastoja. Näinpä vaihtoehtorahastoissa sijoitukset voidaan tehdä muihin sijoituskohteisiin osakkeiden ja korkojen sijaan, esimerkiksi kiinteistöihin, hyödykkeisiin, luottoihin tai muihin kohteisiin, joihin sijoitusrahastot eivät voi sijoittaa.

Yksittäisen vaihtoehtorahaston ominaispiirteet ja riskit ilmenevät vaihtoehtorahaston avaintietoasiakirjasta tai rahastoa koskevasta esitteestä. Ennen vaihtoehtorahastoon sijoittamista sijoittajan tulisi perehtyä avaintietoasiakirjan ja rahastoesitteen tai ulkomaalaisen rahaston vastaavan dokumentaation sisältöön, rahaston sääntöihin sekä hinnastoon.

Sijoitusrahastot ja vaihtoehtorahastot voidaan jakaa eri rahastotyyppeihin sijoitusstrategian mukaan:

Korkorahastot sijoittavat varansa korkoinstrumentteihin, joiden tuotto-odotukset perustuvat korkomarkkinoiden antamiin tuottomahdollisuuksiin. Sijoituskohteet voivat olla esimerkiksi valtion, muiden julkisyhteisöjen ja yritysten liikkeelle laskemia sitoumuksia. Lyhyen ja pitkän koron rahastot eroavat toisistaan erityisesti korkoriskin (ks. kohta ”sijoitusrahastojen keskeiset riskit”) osalta. Lyhyen koron rahastoissa korkoriski on lähtökohtaisesti hyvin alhainen ja pitkän koron rahastoissa taas useimmiten korkea tai jopa erittäin korkea. Sijoituskohteiden juoksuaika voi sen sijaan molemmissa korkorahastoluokissa olla useampia vuosia, tyypillisesti kuitenkin pitkän koron rahastoissa juoksuajat ovat yleensä pidempiä.

Osakerahastot sijoittavat varansa osakemarkkinoille ja ovat vaihtoehto suorille osakesijoituksille.

Yhdistelmärahastot sijoittavat varansa sekä korko- että osakemarkkinoille, jolloin salkunhoitaja voi markkinatilanteen mukaan muuttaa sijoitusten painopistettä osake- ja korkosijoitusten välillä rahaston sääntöjen puitteissa.

Rahastojen rahasto sijoittaa toisiin rahastoihin ja se on vaihtoehto useaan eri rahastoon sijoittamiselle. Rahaston kokonaiskustannustasoa arvioitaessa on huomioitava, että rahaston kustannukset voivat muodostua paitsi rahaston omista kustannuksista, myös sen alla olevien kohderahastojen palkkioista.

Indeksirahastot ovat passiivisia sijoitusrahastoja, jotka sijoittavat rahansa vertailuindeksiin mukaiseen osakekoriin. Indeksirahasto ei ota näkemystä osakevalintoihin, vaan ostaa osakkeita samalla painolla kuin ne ovat indeksissä. Indeksien painot ja siihen kuuluvat osakkeet tarkistetaan muutaman kerran vuodessa.

Erikoissijoitusrahastot ovat rahastoja, jotka voivat sijoittaa varansa laajasti erilaisiin tuotteisiin. Niiden sijoitustoiminta on osittain säännelty, sen sijaan laki vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista määrittelee, miten toiminta on järjestettävä ja mitä tietoja sen on annettava viranomaisille ja sijoittajille. Suomessa ei-ammattimaisille sijoittajille saa tarjota vaihtoehtorahastoja, jos rahaston hoitajalla on toimilupa sekä rahastosta on laadittu avaintietoasiakirja. Finanssivalvonta ei vahvista vaihtoehtorahastojen sääntöjä. Vaihtoehtorahastoja voivat olla esim. hedge-, kiinteistö-, pääoma-, hyödyke- tai infrastruktuurirahastot.

Pääomarahasto on yleensä suljettu rahasto, jolla on etukäteen määritelty toimikausi. Toimikauden puitteissa rahasto tekee sijoitukset ja irtautuu niistä. Rahastoon hyväksytään sijoittajia vain tietynä ajanjaksona. Pääomarahaston osuuksista voi luopua rahaston toimikaudella vain myymällä ne toiselle sijoittajalle ja rahaston irtauduttua sijoituksistaan se puretaan. Pääomarahaston sijoituskohteet määritellään sen ehtoissa, mutta yleisimmin pääomarahastot sijoittavat listaamattomien yhtiöiden osakkeisiin.

ETF (Exchange Traded Fund) on säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) kaupankäynnin kohteena oleva rahasto. ETF:illä voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla samalla tavoin kuin osakkeilla ja ETF:n pörssikurssi määräytyy kysynnän ja tarjonnan mukaan.

ETF-rakenteita on erilaisia, ja rakenteet vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. ETF-rahasto voi olla sijoitusrahasto tai vaihtoehtorahasto ja kuten sijoitusrahastoilla ja vaihtoehtorahastoilla ETF-rahastojen

sijoitusstrategia voi vaihdella. ETF-tuotteet ovat pääsääntöisesti passiivisia indeksirahastoja, jotka seuraavat kohdeindeksiä.

ETF-tuotteisiin liittyy muun muassa markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriskiä. Tuotteiden riskitaso vaihtelee sijoitusstrategian ja sijoituskohteiden mukaan samaan tapaan kuin sijoitusrahastoilla. Markkinariski liittyy sijoituskohteiden hintakehitykseen, pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan. Valuuttakurssiriski tulee huomioida sijoituskohteen valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen. ETF-tuotteisiin voi liittyä myös asiakasvarojen säilytystä koskeva riski erityisesti silloin, kun ETF sijoittaa varansa kehittyville markkinoille ja arvopaperien säilytys hoidetaan alisäilytysjärjestelyillä kohdemaassa.

ETC

ETC:t (Exchange Traded Commodity) ovat arvopaperistettuja raaka-aineita, joilla voidaan käydä kauppaa säännellyllä markkinalla (pörssissä tai sitä vastaavassa kaupankäyntijärjestelmässä) samalla tavoin kuin osakkeilla. ETC:n kurssikehitys seuraa esim. kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hintaa. Mikäli ETC on toteutettu raaka-ainejohdannaisilla, asiakkaan saamaan kokonaistuottoon vaikuttavat myös ns. rullausvoitot tai -tappiot. Rullauksella tarkoitetaan sitä toimenpidettä, kun ETC myy erääntyvää raaka-ainefutuuria ja ostaa myöhemmin erääntyvää tilalle.

ETC:n riskejä ovat muun muassa markkina-, luotto-, valuutta- ja vastapuoliriski. Markkinariski liittyy kohde-etuuden hintakehitykseen, pääoma voi laskea tai sen voi teoriassa menettää kokonaan, jos ETC:n kohde-etuutena olevan raaka-aineen tai raaka-ainekorin hinta laskee. Sijoitusstrategiasta riippuen hinnanmuutos voi tietyillä ETC:illä olla suurempi kuin kohde-etuuden hinnanmuutos. Luottoriski koskee liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukykyä. Liikkeeseenlaskija pyrkii hallitsemaan tuotteisiin liittyvää vastapuoliriskiä erilaisilla vakuusvaateilla. Valuuttakurssiriski tulee huomioida kohde-etuuden valuutan sekä noteerausvaluutan suhteen.

Ns. short ETC:t ovat rakenteita, joiden kurssikehitys seuraa päivätasolla käänteisesti kohdemarkkinaa tai -etuutta.

Tuotto-osuus

Tuotto-osuus on osuuskuntalain mukainen sijoitus yksittäisen Osuuspankin omaan pääomaan, jolla ei ole etuoikeutta mahdollisessa maksukyvyttömyysmenettelyssä. Se on tarkoitettu pitkäaikaiseksi sijoitukseksi, jonka tuotto muodostuu osuudelle maksettavasta korosta. Tuotto-osuuden korko ja sen maksaminen riippuvat Osuuspankin toiminnan tuloksellisuudesta.

Osuuspankille ei välttämättä synny sellaista ylijäämää, jota voitaisiin jakaa Tuotto-osuuksien omistajille. Tuotto-osuussijoituksella ei ole pääomaturvaa eikä sille ole asetettu vakuutta eikä Tuotto-osuuksien maksun turvaksi tai Osuuspankin puolesta ole annettu takausta tai takuuta. Tuotto-osuusmaksu palautetaan 12 kuukauden kuluttua sen tilikauden päättymisestä, jonka aikana jäsenyys on päättynyt tai Tuotto-osuuden omistaja on irtisanonut osuuden, jos Osuuspankki ei ole kieltäytynyt palauttamasta maksua. Huomioitavaa on, että irtisanomisen ajankohdasta riippuen osuudenomistaja saa palautuksen vasta 1–2 vuoden kuluttua irtisanomisesta.

Tuotto-osuudet eivät ole arvopapereita, eikä niistä anneta osuustodistusta tai muutakaan osuusoikeyden osoittavaa arvopaperia.

Sijoitus tuotto-osuuteen ei ole talletus eikä sille ole luottolaitoslaissa tarkoitettua talletussuojaa eikä se kuulu minkään vakuus- tai suojarahaston tai korvausjärjestelmän piiriin. Näin tuotto-osuuteen sijoittavalla on riski Tuotto-osuuden koron ja sijoitetun pääoman menettämisestä. Riski voi realisoitua pankin vakavaraisuusaseman heikentymisen, kriisihallintoon asettamisen tai pankin maksukyvyttömyyden johdosta. Osuuspankeilla on oikeus kieltäytyä tuotto-osuusmaksujen palauttamisesta Osuuspankin toiminnan aikana. Toisen OP ryhmään kuuluvan osuuspankin taloudelliset vaikeudet voivat vaikuttaa Osuuspankin taloudelliseen asemaan ja siten sen kykyyn maksaa Tuotto-osuudelle korkoa. Tuotto-osuuksille ei ole järjestetty jälkimarkkinaa eivätkä ne ole siirtokelpoisia muille kuin Osuuspankin omistaja-asiakkaille. Tuotto-osuudesta voi luopua esittämällä tuotto-osuuden irtisanomisvaatimuksen Osuuspankille.

Rahoituspalveluun liittyvät verot

Sijoittajan tulee kiinnittää huomiota siihen, että rahoitusvälineiden ostamiseen, omistukseen ja myymiseen liittyy veroseuraamuksia. Sijoittajan tulee huolehtia riittävien verotusta koskevien tietojen hankkimisesta jo ennen sijoituspäätösten tekoa. Sijoitusta harkitsevien tulisi kääntyä veroasiantuntijan puoleen saadakseen tietoja Suomen verolainsäädännön mukaisista tai muista veroseuraamuksista koskien rahoitusvälineiden ostamista, omistamista ja myymistä. Sijoittajan tulee huomioida, että rahoitusvälineen verokohtelu määräytyy asiakkaan yksilöllisten olosuhteiden mukaisesti ja se voi tulevaisuudessa muuttua.

Kaupankäynti rahoitusvälineillä

Rahoitusvälineitä koskeva kaupankäynti tapahtuu markkinapaikan sääntöjen mukaisesti. Rahoitusvälineiden markkinoita ei saa vääristää esimerkiksi antamalla rahoitusvälineestä harhaanjohtavaa osto- tai myyntitarjousta, käymällä näennäiskauppaa tai muulla vilpillisellä toimintatavalla. Näennäiskaupalla tarkoitetaan esimerkiksi tilannetta, jossa henkilö käy kauppaa itsensä tai omistamansa yhtiön kanssa.

Määritelmiä

Kestävyysriski

Kestävyysriski tarkoittaa ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla sijoituksen arvoon kielteinen vaikutus.

Korkoriski

Korkoriski tarkoittaa riskiä korkosijoituksen markkinahinnan vaihtelusta, kun korko muuttuu. Laina-ajan lyhentyminen vähentää korkoriskiä. Myös markkinan arvio luottoriskin muuttumisesta vaikuttaa lainan korkoon.

Luottoriski

Riski siitä, ettei liikkeeseenlaskija kykene maksamaan korkoa tai pääomaa takaisin rahoitusvälineen liikkeeseenlaskun ehtojen mukaisesti.

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa riskiä markkinahinnan vaihtelusta. Markkinariskejä ovat korko-, valuutta-, osake- tai muu hintariski.

Osakeriski

Osakeriski tarkoittaa riskiä osakesijoituksen markkinahinnan vaihtelusta.

Selvitysrisi

Kaupan toteutukseen liittyvä riski, eli sovittu kauppa ei toteudu joko siksi, ettei vastapuolella ole joko toimittava arvopaperia tai maksaa vaadittua kauppahintaa.

Valuuttariski

Valuuttariski tarkoittaa riskiä valuuttakurssien vaihtelusta.

Vastapuoliriski

Riski sitoumuksen vastapuolen kyvystä suoriutua velvoitteistaan. (Tämä voi koskea mm. johdannais-sopimuksia, korkosijoituksia, strukturoituja sijoituksia ja valuuttakauppoja.)

Volatiliteetti

Vuotuisen tuoton keskipoikkeama pitkän aikavälin vuotuisesta tuotosta. Tuottojen heilunnan lisääntyminen nostaa volatiliteettia ja kertoo kasvaneesta epävarmuudesta.

Tietoa kestävyysriskien huomioinnista

Käytössä 16.4.2024 alkaen.

Kestävyysriskien huomiointi sijoituspäätöksenteossa

OP Ryhmään kuuluvat yhtiöt huomioivat kestävyysriskit sijoituspäätöksissään kussakin omaisuuslajissa kyseiselle omaisuuslajille parhaiten soveltuvalla tavalla. Kestävyysriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella voi olla sijoituksen arvoon kielteinen vaikutus. Toimintaprosessimme vastuullisuuden ja kestävyuden huomioinnissa on kuvattu tarkemmin Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa, jotka ovat saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-sijoittamisessa.

Ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien asioiden (ESG) huomioiminen sijoitus-analyysissa ja sijoituspäätöksenteossa tuo lisäinformaatiota perinteisen taloudellisen ja markkinadatan lisäksi. Olennaiset kestävyysriskit voivat vaikuttaa pitkällä aikavälillä sijoituskohteiden taloudelliseen menestykseen ja siten tuottoon. Toisaalta yritysten toiminta voi aiheuttaa ympäristölle ja yhteiskunnalle haitallisia vaikutuksia. Sijoittajan tulee huomioida sekä kestävyysriskejä että haitallisia kestävyysvaikutuksia sijoituspäätöksiä tehdessään ja seurata ja hallita näitä sijoitustoiminnassaan systemaattisesti. Vastuullisuusasioiden laajempi ymmärtäminen ja yritysten kannustaminen entistä kestävämpään yritystoimintaan edesauttavat pitkän aikavälin sijoitustavoitteiden toteutumista.

OP Ryhmä ei toistaiseksi suorita tarkkaa arviointia kestävyysriskien vaikutuksista niiden saataville asetettujen rahoitustuotteiden tuottoon. Yleisesti nähdään, että kestävyysriskien mahdollisten tuottovaikutusten suuruuteen vaikuttaa monta tekijää, kuten esimerkiksi sijoituksen aikahorisontti, maantieteellinen jakauma ja toimialajakauma.

Kestävyysriskejä sekä haitallisia kestävyysvaikutuksia huomioidaan ja hallitaan muun muassa seuraavilla tavoilla:

- Poissulkeminen: Rahastot poissulkevat aktiivisista suorista sijoituksistaan kiistanalaisten aseiden valmistajia, tupakan tuottajia, lämpöhiiltä tuottavia kaivosyhtiöitä, lämpöhiiltä käyttäviä sähköyhtiöitä sekä kansainvälisiä normeja rikkoneita yhtiöitä, joihin vaikuttaminen on ollut tuloksetonta. Poissulkulista on julkinen, ja se on saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa <https://www.op.fi/op-ryhma/vastuullisuus/vastuullisuus-liiketoiminnassa/sijoittaminen>.
- Yhtiökokoukset: OP-Rahastoyhtiö Oy, OP Varainhoito Oy ja OP-Henkivakuutus Oy osallistuvat kotimaisiin ja ulkomaisiin yhtiökokouksiin vastuullisuusnäkökulmia huomioivien omistajaohjauksen periaatteidensa mukaisesti.
- Kansainväliset normirikkomukset: Kansainväliset normit, kuten YK:n Global Compact, määrittelevät minimitason vastuulliselle liiketoiminnalle. OP Varainhoito vaikuttaa yhteistyössä alan johtavan, yhtiövaikuttamiseen erikoistuneen palveluntarjoajan kautta suoria osake- ja korkosijoituksia tekevissä OP-rahastoissa yhtiöihin, joiden nähdään rikkoneen kansainvälisiä normeja. Tavoitteena on, että normeja rikkoneet yhtiöt muuttavat toimintaansa ja alkavat noudattaa kansainvälisiä normeja toiminnassaan.
- Ulkopuoliset varainhoitajat: OP on asettanut uusille ulkopuolisille varainhoitajille minimikriteerit, jotka niiden tulee täyttää ESG-asioissa. Lisäksi ulkoisten varainhoitajien vuosittainen seuranta selvittää, kuinka varainhoitajat huomioivat kestävyysriskejä sijoitustoiminnassaan.
- ESG-tiedon hyödyntäminen sijoituskohteiden analyysissa: Salkunhoitajilla on käytössään ESG-tutkimusta eli tietoa ja analyysia siitä, minkälaisia ympäristöön, sosiaaliseen vastuuseen ja hyvään hallintotapaan liittyviä riskejä yhtiöillä ja toimialoilla on ja kuinka nämä yhtiöt hallitsevat näitä riskejä. Tietoa hyödynnetään kussakin omaisuusluokassa ja rahastotuotteessa sille parhaiten soveltuvalla tavalla. Esimerkiksi tietyissä rahastoissa painotetaan yhtiöitä, jotka ovat saaneet paremman ESG-arvioinnin, ja suljetaan pois heikoimman ESG-arvioinnin omaavat yhtiöt.

Kestävyyseriskien huomiointi sijoitus- ja vakuutusneuvonnassa

Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj

Integroimme kestävyysriskit sijoitus- ja vakuutusneuvontaamme ottamalla huomioon asiakkaiden kestävyysmieltymykset ja kertomalla asiakkaille yllä kuvatuista kestävyysriskeistä.

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

Osuuspankit ja OP Vähittäisasiakkaat antavat sijoitusneuvontaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimista tai hoitamista rahastoista, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksista sekä vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja vakuutus tuotteisiin liitettävistä sijoituskohteista. Joko OP Varainhoito Oy tai OP Kiinteistösijoitus Oy toimii useimmiten näiden rahastomuotoisten tuotteiden, omaisuudenhoitomandaattien tai sijoituskorien salkunhoitajana ja kyseisten tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoiesitteessä.

OP Varainhoito Oy

Integroimme kestävyysriskit sijoitus- ja vakuutusneuvontaamme ottamalla huomioon asiakkaiden kestävyysmieltymykset ja kertomalla asiakkaille yllä kuvatuista kestävyysriskeistä. Valitessamme tuotteita jakeluun otamme huomioon kestävä kehityksen tekijät ja riskit yhdessä taloudellisten tekijöiden kanssa.

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

OP Varainhoito antaa sijoitusneuvontaa OP-Rahastoyhtiö Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n hallinnoimista tai hoitamista rahastoista, vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja vakuutus tuotteisiin liittyvistä sijoituskohteista sekä OP Varainhoito Oy:n omista tuotteista ja palveluista, mukaan lukien täyden valtakirjan omaisuudenhoitopalvelu. OP Varainhoito Oy tai OP Kiinteistösijoitus Oy toimii useimmiten näiden tuotteiden salkunhoitajana ja kyseisten tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoiesitteessä.

OP-Henkivakuutus Oy

OP Ryhmän yhtiöiden hoitamat rahastot, täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimukset ja sijoituskorit

OP-Henkivakuutus Oy:n tuotteita tarjoavat asiamiehinä toimivat Osuuspankit, OP Vähittäisasiakkaat Oyj ja OP Varainhoito Oy. Asiamiehet antavat vakuutusneuvontaa OP-Henkivakuutus Oy:n vakuutus tuotteista ja niihin liitettävistä sijoituskohteista, jotka voivat olla mm. OP-Rahastoyhtiö Oy:n tai OP Kiinteistösijoitus Oy:n hallinnoimia tai hoitamia rahastoja, OP Varainhoito Oy:n hoitamia sijoitus-koreja tai OP Yrityspankki Oyj:n liikkeeseen laskemia strukturoituja tuotteita. Näiden tuotteiden sijoituspäätöksenteossa kestävyysriskit huomioidaan yllä kuvatulla tavalla.

Muiden rahastoyhtiöiden hoitamat rahastot

Kunkin rahaston salkunhoitaja vastaa omalta osaltaan kestävyysriskien huomioimisesta omien toimintaperiaatteidensa mukaisesti.

Sääntelyn mukaan sijoitusrahastojen osalta tarkemmat tiedot ESG-ominaisuuksista ovat rahastoiesitteessä.

Kestävyysriskien huomiointi täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa

OP Varainhoidon hoitamat täyden valtakirjan salkut

OP Ryhmän osuuspankkien tai OP Varainhoito Oy:n tarjoamiin täyden valtakirjan omaisuudenhoidon salkkuihin sisältyvissä sijoituksissa ei oteta tällä hetkellä huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä, ellei näin nimenomaisesti ole todettu täyden valtakirjan omaisuudenhoitosopimuksessa tai sopimuskohtaisissa ennakkotiedoissa. Sijoituspäätöksissä otetaan huomioon kestävyysriskit alla kuvatusti.

Täyden valtakirjan omaisuudenhoidossa asiakkaan salkkuun valitaan asiakkaan riskitason huomioivia ratkaisuja. Vastuullisuus, ja täten kestävyysriskit, on huomioitu salkkuun tulevien ratkaisujen osalta kuitenkin ratkaisulle parhaiten soveltuvalla tavalla.

- Suorat aktiiviset sijoitukset seuraavat OP Varainhoidon poissulkulistaa, ja yhtiöt läpivalaistaan kansainvälisten normirikkomusten osalta. Lisätietoja on OP Varainhoidon **Vastuullisen sijoittamisen periaatteissa**, jotka ovat saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-sijoittamisessa.
- Indeksi- ja ETF-sijoituksissa vastuullisuus huomioidaan pääasiassa liikkeeseenlaskijan vastuullisuuden kautta.

Pääasiallisten haitallisten kestävyysvaikutusten huomioiminen vakuutuksessa

Vakuutuksessa pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin huomioidaan sijoituskohteissa, kun sijoituskohteena on OP ryhmän yhtiöiden hoitamia rahastoja ja sijoituskoreja, joissa huomioidaan pääasialliset haitalliset vaikutukset kestävyystekijöihin. Muiden sijoituskohteiden osalta pääasiallisia haitallisia vaikutuksia kestävyystekijöihin ei voida ottaa huomioon, koska sijoituskohteista ei ole tällä hetkellä saatavissa riittävästi näitä koskevia tietoja.

Tiedot sijoituskohteiden pääasiallisista haitallisista vaikutuksista kestävyystekijöihin löytyvät sijoituskohteiden tiedoista, kuten rahastojen osalta rahastoiesitteen kestävyystiedoista. Tietoa on saatavilla myös sijoituskohteiden määräaikaikatsauslomakkeista, jotka löytyvät OP-rahastojen vuosikertomuksen määräaikaikatsauksista. Sijoituskorien ja muiden rahastoyhtiöiden rahastojen osalta kestävyystiedot ja niiden määräaikaikatsauslomakkeet ovat saatavilla Internet-sivuilla osoitteessa www.op.fi/vastuullisuus-vakuutussaastamisessa.